45ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 9 Կ. ՊՈԼԻՍ 1901 ԱՊՐԻԼ 20/3 ՄԱՅԻՍ 14 ՄՈՒՀԱՄՄԱԴԻ 1319 — 20 ՆԻՍԱՆ 1317 ՈՒՐԲԱԹ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամեն տեսակ գրութիւններ։
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38 Պապը Ալի ճաւսէսի 38

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Journal Arménien
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
Yhannès F. Haïsérian
38 GRAND RUE DE LA S. PORTE 38
Constantinople

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ ԷՖԿԻԱՐ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

10 ՓԱՐԱ

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوهانس فرید قیصریانه
مطبعه و اداره‌خانه‌سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومرولی داره مخصوصه‌در

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60 ղրշ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

"105 ՓԱՐԱՅՈՎ ՊԱՏ ՉԶԻՆՈՒԻՐ,,

Պէլգրատի գերեզմանատան պատը նուագուղղի դրուելու անցեալ կիրակի և կանգնուած 105 փարայի չնուիլ որոշուելու։ Կ'իմանանք թէ ուրիշ մը այսօր ալ կարևոր գեղջ մը եւ պիտի ընէ։ Մրցումը աղէկ, գոհ է Ցանձնաժողովը որ ատան կը չնուի, և աւելի գոհ պիտի ըլլայ եթէ աւելի ատան չնուի։ Ճարտարապետներէն Նամակներ սկսան դալ մեզ որոնք կը բողոքեն, թէ ինչպէս կարելի է 105 փարայի կանգնելը պատ չնել։ 105 փարայով պատ չչնուիր։

Ժամանակ մը, ըսին յիշեալ բողոքող ճարտարապետները, ակէ 25 տարի առաջ, երբ պատը չնուէր լինեար, հրկոթ չնչեր կը խօթէին պատին մէջ, եթէ դիւրաւորմը կարենար մտնել, պատը չնչողները կ'սիրէին խարդախել ինչու. ապուր չչնուցիք ըսելով, մինչդեռ կ'ըսեն 105 փարայով 3 գրչով, չնուած պատին մէջ երբեմն չիր չէ եթէ փայտ չնչեր իսկ ինքնուինգամ դիւրաւորմը կարենար մտնել։ Ցայտնի է թէ այս տեսակ չնուած պատ մը 2 տարիէն մէկ ծայրը, բուսակատ ինքնուր կոյտ մը, 3 տարիէն, միւս ծայրը։ 5 տարիէն մէջ տեղը տարտին հոդին ինքնին կը փուտուին։

Ցանձնաժողովը, կ'ըսեն յիշեալ ճարտարապետները, այդ տեսակ նուագուղղի մը մէջ 100 էն 150 ոտի չան պիտի ունենայ, և չատ չատ 200 ոտկի, մինչդեռ միւս կողմանէ քանի մը տարիէն ատոր երկրպտիկը չվիսի ծանիլ։ Այդ ինքները Վզդ Ավրանեանի մը կը վերաբերին, որոնց պէտք է հաստատուն ըլլան։ Հոն ժամանակ պատեր չնուած են որոնք տարիներով կանգուն մնացած են և կը մնան։

Հետեւաբար, կ'ըսեն, պէտք չէ նշանակիլ նաև, Ցանձնաժողովը ինքը պէտք է ծանկնոր տայ գործարանները և աշխատանք զանուի. և վարձէ նաև ճարտարապետ մը որ նակէ անոնց վրայ, ցոյց տայ անոնց կերպը, ձեւը, չնչելու եղանակը։ Եւ եթէ նոյն իսկ այդ ճարտարապետը վարձելու ալ կը վարանին, մասնաւոր ծախք մը բանալու երկիւղով, չենք պահանջեր ճարտարապետներ որոնք երբեմն երբեմն այցելելով ընեն վարձուորին գործը, կամ թէ Ցանձնաժողովի անդամ փող նշանակեն, կ'ըսեն, գործէ հանկցող ճարտարապետ մը։

105, 100 փարայի յանձն առնող ճարտարապետները պիտի առարկեն թէ գործատուէրէքը ատան պիտի տան, ատան գործատուներ պիտի վարձեն. չատ լաւ։ Բնէ գոնեն. միայն թէ զգեցուցները եթէ արհեստաւորներ են չպիտի աշխատին, որովհետեւ անդին աւելի լեցուն օրական պիտի գտնեն եւ հոն պիտի երթան, ուստի յանձնաժողովին ճարտարապետը ո՛վ որ ալ ըլլայ, «ղոյամներ» և ատոր նման ուրիշ պարագայ պատրաստող մարդիկներ պիտի աշխատցնէ, որոնք յայտնի է թէ գործէն չկրնալով հանկնալ «իսթիւն քէօյիւ» գործ մը պիտի առաջ բերեն։ Այդ տեսակ ատան չնողներուն եթէ դիտողութիւն մըն ալ ըլլուի, ձգէ որ գործէ հանկցողները չպիտի Կրնան ընել ո և է դիտողութիւն մը, չնողները պիտի պատասխանեն 105, 100 փարայի գործը այս տեսակ կ'ըլլայ։ Ինչու՞ այդ հարցումը, ինչու՞ այդ պատասխանը և ինչու՞ քանի մը տարի վերջ նոյն ծախսերը ընելու սիրտուն թաղ։ Խորհուրդը կամ Ցանձնաժողովը։ Իրապէս մենք ալ կը զարմանանք այդ դիտող ճարտարապետներուն ըսածին վրայ, բայց այդ զարմացումը ի չիք ՅԼԸ մտնուելի։

Երբ կ'ըսեն թէ 4-5 և նոյն իսկ 6 դրչ ի իսկ չչնուիր պահանջուած պատը։ Հետեւաբար այսչափ տարբերութիւն ցոյց տուողներուն չենք կրնար բան մը պատասխանել. և մենք ալ կերպով մը կը հաստատենք թէ անկարելի է ուրեմն 100—105 փարայով պատ չինել և անոնց հետ մենք ալ կը կրկնենք «105 փարայով պատ չչնուիր»։

Թերթը հանրային ձայն ըլլալով պարտք կը դդայ այս տեսակ հանրային գործերու մէջ ձայն բարձրացնել, եւ մենք ալ նոյնը կ'ընենք արձագանգելով ճարտարապետներուն յանկերգը։

Գործը սկսուած է, դրամը հաւաքուելու վրայ է, ամէնը աղէկ, ատան չնենք ըսելով ապագայ վնասներու և չնչիարկումնք մեծ ծախսերու դուռ չի բանանք, ազգը կու տայ դրամը. չի խնայեր այդ տեսակ նուիրական գործերու, ուստի մենք ալ նոյն ճարտարապետներու դիտողութիւնները հոս արձագանգելով ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք Պատ. Ցանձնաժողովին որպէս զի գործէ հանկցող վարպետներ հաւաքէ իր շուրջը և այնպէս գործէ։

Ցանձնաժողովը կազմակերպուած է ամենայն կրօնական և աշխարհական անդամներէ որոնք վստահ ենք թէ չեն ուզեր անհատատ գործ, և մենք իրաւունք ունինք հաւատալու ուրեմն թէ, գործելու այդ եղանակը պիտի փարեն և հաստատուն հիմերու վրայ պիտի դնեն իրենց ձեռնարկը, դրամը ի զուր վատնուած չըլլալու համար։

ՄՏՔԻ ԵՐԿԵՐԸ

Զ.

Նուագախաղերին մէջ այնչիսի տուներ կան որ չեն կրնար զարթի փափաքդդ։ Երբեմն մինչեւ վերջն ապրելով իսկ համ մը չեն զգար, թերութիւն մը որ չանգրգռող պարագաներու պատասխանէն աւելի կու գայ։ Եթէ ըսես թէ նուագախաղերը քանատեղծութիւն մը չէ, հայերգանաւորներ, ոչ ալ թատերական մը, տրամաբանելի հարկ եղած գործիքները չունի, կը խարդախ ճոյռի ճաշակ մը ձեւակած կըլլաս, մինչդեռ ամիկա կը յաւելու և կաղկանաչնէ կեղծիքը, կը պահպանէ հանդիսատեսներուն մէջ այն քաղցր ցնորքը և արտասանը որ թատերական համակ հաճոյքն է և յորում կը մնանէ հրաշալին։ Նուագախաղերին պէտք եղածը, հաստատութեան միայն պէտքն ու ամենէն հաստատը հիացումի մէջ ընդունելն է։

Այս փափաքները շնուած են թատրոնը, կազմածները, թատերասարերը հանդերձները, նուագածութիւնը, համակ թատրոնը, միասին առնելով տանիքը և պատերը և մինչեւ իսկ հիմունքը և ամէն կը տարակսի որ ջուրի վրայ որորքութիւնը, սեղանի սքանչացումը Լաբիրինթոսի հրաշալիքը իրենք ըրած չըլլան։ Այս ամէնը և բոլոր այս յաջողութիւնները ինքնինքնուն տուած չարժումէն և ծափահարուելէ յառաջ եկած գոհ կերպարանքէն է որ կը դասեմ։ Եթէ կը սխալիմ, և եթէ այսքան չքեղ, այսքան պայծառ և այսքան խնամուած հանդիսի մը գոյութիւն նպաստած չեն, և եթէ մէկը միայն խորհուրդն յղացած և ծախքն ալ բրած է, այն պարագային կը զարմանամ երիս բանի համար, մին հանդիսատեսութեան և պաղբիւնութեան անոր՝ որ զրդռած է զամէնը ինչպէս նաև Չիսթութեան և յուզման անոնց՝ որ բան մը ըրած չեն։

Բանդէսները և անոնք որ ինքզինքնին բանի մը տեղ կը դնեն, վճռապան ձայն կը բարձրացուցեն տեսարաններու վրայ, կը բամնուին փոքրիկ կուսակցութիւններու որոց իւրաքանչիւրը հասարակութեան և արդարամտութեան շահէն բոլորովին տարբեր շահէ մը մղուելով՝ կ'ուզենան բանատեղծութեան կամ նուագածութեան վրայ և մնացեալները կը ծաղրեն։ Իրենց կանխակալ կարծիքը պաշտպանելու բուռն եռանդով կը վնասեն թէ հակառակ կուսակցութեան և թէ բուն իրենց մեքենայութեանց։ Հաղարամէջ հակաճառութիւններով կը վհատեցնեն բանատեղծները և նուագածուները, կը յաղագեցնեն արուեստներու և գիտութեանց յառաջադիմութիւնները, վերցունելով անոնցմէ այն պտուղը որ կրնային քաղել, իւրաքանչիւրը իր սեռին մէջ, և իր հանճարին առանձնայիր դործեր արտադրելու համար, երբ մրձման աղատութիւնը տրուէր այն չատ մը վարպետ դրողներուն։

Ինչ է պատճառը որ թատրոնին մէջ հարարակ կը խնդան, մինչդեռ կ'ամրչնան լալու հոն։ Բնութեան մէջ գրթալի բանէ մը դգածուիլը ծաղրականին քրքիչ բառնալէ նո՛ւազ ազդեցութիւն ունի։ Ասիկա զմեզ ընդդրկող նկարագիրներու այլափոխումը չէ։ Դառնագոյն վշտէ մը աւելի անչափ ծաղրանքի մէջ անիկա աւելի մեծ է, և մարդ կը դարձունէ իր երեսը խնդալու ինչպէս նաև լալու համար մեծերու և ըստ զայն յարգոներու ներկայութեան։ Փափկութիւն կամ տկարութիւն մը դղալը և զայն ցոյց տալը դժուար բան մըն է նամանաւանդ սրխալ նիւթի մը որուն կարծես խարկանաց առարկայ կը լլնի։ Բայց առանց մէջ բերելու ծանրաբարոյ անձերը և ուժեղ մտքերը որ Հափազանց խնդալու ինչպէս նաև արցունքին մէջ տկարութիւն մը ըլլալ կը կարծեն և որք հաւատարակ կը պաշտպանեն ինքզինքնին անոնց դէմ, ինչ կը սպասեն ողբերգական տեսարանի մը, կ'սպասեն որ զիրենք խնդացնէ։ Սակէ զատ ճշմարտութիւնը կատակերգականին չափ աշխատիլ չի նկարուիր հոն իր պատկերներով։ Երկու տեսակ մէջ ալ հոգին յուզուելէ առաջ, չեղնիր արդեօք մինչեւ ճշմարիտ։ Նոյն իսկ այնքան դիւրին է դոհացնելը, անոր պէտք չէ իրականը ճշմարիտ։ Ուրեմն կատակերգութեան մը մէկ կտորին համար քրքիչ բառնալը լալ այլանդակ բան մը չէ և թէ կենթադրել ընդհակառակը որ հաճելի է և վերջին ծայր միամտորէն գործադրուած, ուստի անհանիր արցունքը բռնադատելու սիրող վերջին ծայր ուժեղութիւնը և չարամիտ ծաղրը ոմով կուգան քաղարկել զայն, կ'ապացուցանեն յուսակորէն որ մեծ ողբերգականին բնական արդիւնքը պէտք է ըլլայ լաւ արձակ համարձակ անխռով, քան թէ սրել արցունքները։ Սակէ զատ, ասոր չան մը համոզուելէ վերջ, թատրոնին մէջ լալը չէ այլանդակ և ատոր վրայ երկարօրէն խօսիլ չարժէր։

Ողբերգական բանատեղծութիւնը ի սկզբան ներքոյ կը կծկէ, իր բոլոր ընթացքին մէջ հաղիւ շունչ առնելու ազատութիւնը և ինքզինքդ վերանորոգելու ժամանակ կը թողու քեզ, և եթէ հանդիսատ մըն ալ շնորհէ, նոր անդունդներու և նոր խռովութիւններու մէջ ձգելու համար է, առաջնորդելով անոնք և գթութեամբ սոսկալիին կը տանի մինչեւ աղէաքին պահը արցունքներով, հեկեկանքով, անատուգութեամբ, յուսով, երկիւղով յեղակարծութեամբ և անարեկութեամբ։ Ուրեմն ասիկա աղուոր զգացումներու, փափկանկատ ծանօթութիւններու շքեղ ատուիններու, հաճելի պատկերներու, քաղցրիկ բառերու կամ հրքեմն ճշմարտութիւն մը ի վեր հանելու ծառայող բաւական դաղանաձեւքներու հիւսք մը չէ, յորում ուշադիրները բան մը չեն հասկնար և յորում վայելչութեան համար կայ վերջապէս արիւնառատ մը և դժբաղդ մը որ կեանքը վրայ կուտայ։

Բաւական չէ թատերական բարքերու յոռի ընդլայնը միայն, պէտք է նաև վայելուչ և հրահանգիչ ըլլան։ Կրնայ պատահիլ խիստ ցած, կոչտ, ծիծաղ նոյն իսկ անվայել ծաղրական մը, եւ ներելի իսկ չէ որ բանատեղծը իր ուշադրութիւնը անոր վրայ դարձունէ և ոչ ալ կարելի է որ հանդիսատեսները անով կարենան զուարճանալ։ Դեղացին կամ գինովը գուսանին մի քանի տեսարան հաղիւ կը մատակարարէ, հաղիւ ճշմարիտ կատակերգականին մէջ կրնայ մանել, ինչպէս կրնայ կատակերգութեան հիմը կամ բուն գործողութիւնը կազմել։ Կ'ըսեն թէ այս նկարագրութիւնները բնական են, և թէ այսպէս է պէտք է ուրեմն ամիթատրը զրաղեցնել խիստ բնական եղող ծաղրածու ծառայով մը, գիշերազգեստ կրող հիւանդով, քնացող կամ փոխող գինով մարդով մը։ Ասոնցմէ աւելի ինչ կրնայ ըլլալ բաւական։ Ուշ ելլել, օրուան մի մասը թռուցէթով անցունել, մինչ հայելիին առջև արդուզարդի հետամտիլ, անուշահոտ իւղեր քսուիլ, տոմսակներ ընդունիլ և պատասխանել, կանացի կանանչի արարքներն և անոնց միակ յատուկ նկարագիր մըն է։ Դիրք այս տեսարանին վրայ յապաւով եղիք որ երկար ժամանակ տեւականութիւն պիտի ունենայ. արարուած մը կամ երկու արարած որքան բնական և իր սկզբնապէսին համաձայն ըլլայ, այնքան ալ պաղ և անհամ պիտի ըլլայ։

"ՀԱՅՐ ՄԵՐ,, Ը

Ամենապարզ աղօթք մըն է թէկ «Հայր մեր»ը, բայց կան անձեր որ չեն գիտեր, ըլլայ տգիտութեան հետեւանօք և կամ սովրելու յարմարութիւն չունենալուն համար։ Այս վերջին դասակարգէն էր ռամիկ ածխավաճառ մը որ երեսուն տարիներ առաջ Ենի գաւառի մէջ իր առեւտրովը կը զբաղէր։

Նոյն միջոցներուն, ջերմեռանդ, բարեսէր, գիտուն, վերջապէս «տիպար» քահանայ մը—(անուն չեմ տար նախանձոտներ չընելու համար) — կը մտադրէ «Հայր մեր»ը սովրեցնել յիշեալ ածխավաճառին որուն գլուխը քիչ հասէր, բայց ոչ իր չահուն համար։ Բաւական «կիտուս», ածխավաճառը միայն չորս գործողութեանց առաջինը կարող էր ընել, այն ալ մանչն գումարելու պարտմանա. ոչ գրել գիտեր և ոչ ալ կարդալ։ Կողկարդացող չէր։

Տիպար քահանան բաւական ժամանակ իզուր աշխատելէ վերջ, տեսնելով որ չպիտի կրնայ «Հայր մեր»ը սովրեցնել անոր, միջոց մը կը խորհի։ Կը մտածէ որ չանը մարդուս համար կենսական խնդիր մը ըլլալ, եթէ «Հայր մեր»ին բառերը ռամիկ և կծծի ածխավաճառին չահուն հետ կապակցութիւն մը ունենան, անպատճառ պիտի կրնայ սովրիլ անիկայ ամենօրեայ աղօթքը։ Ուստի, օր մը. ածխավաճառին խանութը վերադարձ այցելութեան երթալով քահանան անոր սա պէս կ'առաջարկէ։

— Մելքոն ախբար քէզի բան մը պիտի ըսեմ։

— Հրամմեցէք տէր պապա։

— Քանի մը աղքատիկ մարդեր կան որոնց կուզեմ իմ քսակէս ածուխ բաժնել։ Ես անոնք մէկիկ մէկիկ քեզի կը գրկեմ և դուն ամեն մէկուն 3էն մինչեւ 6 օրաս ,ածուխ տուր իրենց կամքին համեմատ։ Զի սխալելու համար անուններնին և առած քանակութիւններնին միտքդ պահէ և վերջը ըրայով հաշիւը տար ինձի որ քեզի փարան տամ ամէնը մէկտեղ, չըլլա՞ր։

— Կըլլայ, ամա ինչպէս դիտնամ որ քու Խաչիդ կուգան անոնք։

— Ես ամեն մէկուն այս աղօթագիրքս կուտամ. դուն կը ճանչնաս ապիկայ այնպէս չէ։

— Հապա, հապա. աղէկ կ'ըլլայ։

Քանի մը օր վերջը ածխավաճառին յանախորդ մը կը ներկայանայ ըսելով։

Տէր ***... հօրը կողմէն կուգամ, անաւասիկ աղօթագիրքը. ինձի 4 օրաս ածուխ տայիր։

— Շատ աղէկ, անունդ ի՞նչ է։

— «Հայր մեր որ»։

Մելքոն ախբար ածուխը կչուելով կուտայ և յանախորդին անունը միտքը կը պահէ հաշիւը չի կորցնելու համար։ Մի քանի ժամ վերջը ուրիշ յանախորդ մը կը ներկայանայ տէր հօրը աղօթագիրքը ցուցնելով և 5 օրայ ածուխ կը խնդրէ,

Անունդ ի՞նչ է, կը հարցնէ Մելքոն ախբար չահախնդրութեամբ։

— «Ներկինս ես»։

Ատոր ալ ուզած քանակութեամբ ածուխը կուտայ և անունը «ուշադրութեամբ» միտքը պահելով։

Հետեւեալ օրը, մի քանի ժամ տարբերութեամբ, երկու յանախորդներ եւս կը ներկայանան ածխավաճառին որոնց ալ ուզած ածուխին տալով անուններնին միտքը կը պահէ, առաջինինը Սրբ. Եղիցի», իսկ երկրորդինը «Անուն քո»։ Այսպէսով, կարգաւ, տէր հայրին աղքատիկ ծանօթները, հետզհետէ յաջորդ օրերու մէջ ներկայանալով, իրենց պէտք եղած ածուխը կ'առնենանուններնին տալով կծծի ածխավաճառին որ լաւ միտքը կը պահէ և որուն «Հայր մեր»ին բառերն էին ծայրէ ի ծայր։

Քանի մը չաբաթ վերջը «տիպար» քահանան ածխավաճառին այցելութիւն մղալով կը հարցնէ։

— Մելքոն ախբար, իրկած մարդերուս ամէնուն ալ ածուխ տուիր։

— Հապա, տէր պապա։

— Լաւ ուրեմն, հաշիւդ տուր նայիմ որպէս էլ ֆորդոր դամ։

— Իշտ ըսեմ պրայով տէր պապա։ Առաջի եկող մարդուն անունն էր «Հայր մեր որ» 4 օրաս առաւ։ Անկէ ետքը եկողը «Ներկինս ես» 5 օրաս առաւ. վերջը «Սուրբ Եղիցի» 3 օրաս առաւ, « Անուն քո » 6 օրաս առաւ և

«Եղիցին» 4½ » »
«Կամք քո» 5½ » »

Ածխավաճառը շարունակելով մինչեւ վերջ յանախորդին անունը կուտայ «Հայր մեր»ը լրացնելով։

Այն ատեն «տիպար» քահանան ուրախութեամբ կը պատասխանէ։

— Ամենէն առաջ սա փարադ առ նայիմ։ Անկէ ետքը դիտցիր թէ այն մարդերուն անունները որ դուն հիմայ, ըրայով ինձի տուիր, առանք «Հայր մեր»ին բառերն էին ծայրէ ի ծայր։ Տեսար որ աղօթքդ լաւ սովրիր ես հիմայ. մի մոռնար ատիկայ և օրը դոնէ երկու անգամ ըսէ զաւակս։

(Առառած լուսաւորէ հոգիդ Տէր Խաչատուր)։ ՊԱՒՂՈՍ

ԻՐԻԿՆԱՄՈՒՏԻ ԵՐԳԵՐ

ԳԻՇԵՐԱԶՈՒՈՒԱՐՁՆԵՐԸ

Պաղդամին անկիւնը, տերեւներու կանանչութիւնը խառնամառնումին մէջ, — Հիմա, սիրելուն իրարանցում մը կ'անցնի...: — Ու տերեւները, ծաղիկներն ալ, յանկարծ, սարսուռ մը կը զգան, — Երազ մը ցնցուածի պէս, — Ջեփիւռի այս բարակ ու զբոսոտ հաճոյքէն, — Զոր գարնանամուտի իրիկունը կը դողացնէ։

Տերեւները, ա՜, այլայլեցան, — Անշշուկ աղօթողներուն պէս — Այս անառակ սրբազոծութեան դէմ, — Ու ծաղիկները, գիշերազուարճները, — Սիրոյ ուխտաւորներ — Ինչո՞ւ կը հեւան, ինչո՞ւ կը ժզունին, ամչկոտ, — Այս մեղրոտ չունչէն — Գարնանամուտի փրփրուան ծոցը անուշցած։

Ու գիշերազուարճները, սիրոյ ուխտաւորներ, — Ցանկութեան գրբգիռովը սարսռուն, — Իրենց կոմբերը կը բանան, կամաց կամաց, — Իրենց թերթիկներուն անձկութեան նազանքովը, — Ինչպէս աղջկան լանջքը, հեղձ տաքին, — Հոգմահարի շարժումներուն դէմ։

Ու գիշերազուարճները, հիմա, պիտի սիրուբուին, — Օ՜, այո՛, այս սիրոյ ժամերուն որ կը հրաւիրեն, — Սառուերներուն մութովը փախտուած. — Անոնք պիտի սիրեն, խանդակաթ հանանութիւնով, — Ու իրարմով գինովցած, — Մինչդեռ իրիկուան հովը սէր պիտի մաղէ, — Ու սառուերներն ալ՝ որ անուշ սլսրլիւնով — Պիտի օրրեն, պիտի օրրեն, պիտի պատմեն, — Մինչեւ լուռ՝ մինչեւ արեւուն ծիծղուն զարթօնքը։

ԱՐԱՑ

ՊՈԼՍՈՅ ԴԵՂԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ
ԵՒ
ՄԵՐ ԱՊԱԳԱՆ

Կը կարծուի թէ օրուան կարեւոր խնդիրներէն մէկն ալ դեղագործներուն չուրջը կը դառնայ, անուրանալի է թէ առ հասարակ ամէնքս ալ կարօտ ենք դեղագործին կամ բժշկին աշխատութեան քանի որ մեր մարմինը շնուած և կազմուած է այնպիսի տարբերէ որոնք քան զօր հարելու կամ մաշելու ենթակայ են. որչափ դժուարութեամբ և որքան առարկութիւններու սեղի տալով կ'ընտրուի հիւանդի մը համար բժիշկը, նոյնպէս ալ պէտք չէ՞ որ այդ ընտրեալ բժշկին դեղագիրը կանոնաւորապէս պատրաստող դեղագործ մը գտնելու համար ալ քիչ մը խորհիլ։

Արդարեւ դեղագործին համար պէտք չէ այնքան բարձր ուսում. որչափ կարեւորագոյն է բժշկի մը համար. բայց դեղագործ մը թողունք վարժարանէն դուրս իրեն մասնաւորական զարգացման համար տալիք աշխատութիւնը, եթէ նոյն իսկ իրեն տրուած ուսմունքն ալ չէ կրցած կատարեալապէս իւրացնել, ապրպիսին չպիտի կրնայ դատել թէ բժշկին որքան և որքան աշխատութիւններով կրցած է այդ թուղթի կտորին վրայ խատնել հիւանդին պէտք եղած դարմանները։ Ասոր համար միայն պէտք է որ դեղագործ մը իր արհեստը ճանչնալով կատարելապէս վստահութեան արժանի մէկը ըլլայ։

Դեղագործին ընտրութիւնը չատ ու չատ դժուար է ժողովրդին համար, ժողովուրդը անկարող է դիտնալ թէ իրեն տրուած դեղատոներու կամ ճերմակ քաշէներու մէջ ամփոփուած դեղերը դեղագրին մէջինին համապատասխան են թէ ոչ... ժողովուրդը աւելի դեղարանի մը մէջ գտնուած կարասիները կամ անոր արտաքին շքեղութիւնը աչքի առչու բերելով, և կամ դեղագործին չաղակրատող և քաղաքավարական կեղծաւորութիւնները ի նկատի ունենալով կ'ընտրէ իր դեղագործը մինչ որ չատ անգամներ դիմքը կը սխալեցնեն, կան անանկներ որոնք հակառակ ինքզինքին ժողովրդեան աչքին բոլորովին սրբացած և իրենց գործերուն անհաւատելուն անկարագրելի անհոգութեամբ կը թողուն իրենց եկած դեղագիրները իրենց օդնականին. աչք գոցելով չատ անգամ իրեն խնայուած այսինչ կամ այսինչ դեղին պակասութեան և ի պատասխանի դեղարանը գտնուած նմանօրինակ դեղի մը գործածութիւնը առաջարկելով անոր։ Անուրանալի է թէ դեղագործ մը որչափ ալ ճոխ և բազմատեսակ դեղեր պատրաստ ունենայ իր դեղարանին մէջ, դարձեալ պիտի

գանուին նոյնչափ թերեւս տեսակներ որոնց պակասութիւնը չատ անգամներ զինք պիտի ստիպէն զայն աւելի մեծ մթերանոցներու մէջ փնտռելու։

Մեր արհեստակիցներէն յարգելի Ռըպուլ իր դեղագործական ասպարէզը աւելի բարձր վիճակի մէջ դնելով ջանալով թերեւս կ'առաջարկէ թէ այն որ չունի ճոխ և բազմաեռակ դեղքերու քիմիական մեծարժէք և գրեթէ անօգուտ գործիներ իր դեղարանին մէջ, այդպիսին պէտք չէ որ Պոլսոյ մէջ դեղարան բանայ քանի որ առանկներուն ներկայութիւնը Պոլսոյ միւս դեղագործներուն չահուն արգելք կ'ըլլայ։ Կը գովէ գաւառները ուր հարստանալը չատ դիւրին կը կարծէ, մինչ չեն եղած անանկներ որոնք գաւառներու խորերը իրենց բաղդը չփնտռելու համար դեղարան բացած սակայն դիւղացի ժողովրդին արդէն անծանօթ՝ չեն կրցած ընտելանալ անոնց՝ և վարժեցնել զանոնք թէ կարելի չէ ամէն հիւանդ միմիայն լեռան խոտերով բուժել և թէ բժշկի մը և դեղագործի մը ներկայութիւնը անհրաժեշտ են։ Հետեւաբար չպիտի կրնայ հոն մնալ և պիտի ստիպուի ուրիշ մօտակայ քաղաքներէն մէկուն մէջ բանալ իր դեղարանը եթէ արդէն իր ունեցած դրամագլուխը բոլորովին չէ սպառած. այլ նոյն այդ քաղաքին մէջ ալ եթէ կան պէտք եղածէն աւելի դեղարաններ, ինչ պիտի ընէ այդ թափառաշրջիկը, արդարացի չէ՞ ուրեմն հարցնել յարգելի Ռըպուլի, աւելի լաւ չպիտի ըլլայ միթէ եթէ փոխանակ իր ընտանիքէն բաժնուելով գաւառները խորերը չըլլալու Պոլսոյ մէջ իր ծանօթ մէկ անկիւնը դեղարան մը բանալով դէթ իր ապրուստը կարնայ ճարել. ինչո՞ւ արդիւոլի այսպիսիներուն դեղարան բանալ եթէ չունի նա թորիչներ, մեծարժէք և գրեթէ անգործածելի ընալուծական կամ այլ գործիներ, միթէ Պոլսոյ մէջ չկա՞ն դեղերու մթերանոցներ աւելի դեղագործը առանց ինքզինքը նեղութեան մէջ դնելու չատ աւելի դիւրութեամբ կարնայ գտնել ինչ որ պէտք են իրեն. չունի՞ միթէ նա իր հարուստ արհեստակիցներուն չափ խիղճ մը կամ անոնց հաւասար արհեստ մը։ Պոլսեցի ժողովուրդին այն դասակարգին մէջ ուր հիւանդութիւն մը մուտ գտնելով հետզհետէ աղքատութիւնը տարածելու կ'սպառնայ այդ դասակարգին համար է որ նորահաս դեղագործին առաւելութիւնները հետզհետէ մէջտեղ կ'ելնեն իր ուզղամտութեամբը իր սարկեչաւութեամբը։ Դիներու մասին ըրած չափաւորութիւնը հետզհետէ կը տարածուին ժողովուրդին մէջ և ահա քիչ ժամանակէն այդ ալ կը չմնէ իր բաղդը նոյն իսկ Պոլսոյ մէջ առանց գաւառները թափառաշրջելու ու նեղութեան մէջ մտնելու աւելորդ է բռնութեամբ արգիլել դեղագործի մը այսինչ կամ այսինչ տեղը դեղարան բանալէ, այն որ արդէն չի կրնար իր ապրուստը ճարել կամ իր ուզած յուսացած չահը ձեռք չի կրնար բերել. կրնայ իր փափաքած հաճած տեղը դեղարան բանալ։

Ռոսթոմ Զէրզէրեան
Ց. Խ. Ռ.

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ
ԱՇՎԱԼԸ ՍԻՅԱՍԻՅԷՍԻ

Ու հաֆթա զարֆքնտա էվրօբաճա մուճիպի էհէմմիյէթ մէսէլէլերին գըլլէթիսէն նայի՝ պէտէլ տիվէլ պիր ռուլը ուսմամի հիւքմ էթմէքտէ օլուղը զանն օլունըյօր։

Զին վէգայինտէ հուգուգը զաթիյէլերի օլան միլէլի միւթէմատնտէ եէք տիկէրինէ գաբշը պիր կէօնա իսթիլաֆտա պուլունմատըգտան մատտա, ֆրանսըզ վէ ալման ասաքիրինտէն միւթէշէքիլ պիր պէօլիւք ասքէր՝ տարա գալմըշ օլան պիր ինկիլիզ միւֆրէզսինին իմտատընա չիթապլէ, եէրլիլէրին եէսի թագեիգինտէն թախլիսլէ ախպը ինթիգամա մուվէֆագ օլմուշլարըր։

Թրանավալ մէսէլէսինէ կէլինճէ՝ պու մէսէլէ տախի հէր նէ գըտար էհէմմիյէթի գատիմէսինի զայլ էթմիշ իսէտ, ույումագտա օլան եըլան կիպի արատա պիր իպնարը վիճուալէ, Ինկիլթէրա տախիլի բօլիթիգասընը, սրսմագտասարը։ Անճագ բօլիթիգայի ուսմամի միւթէսիր էտէճէք գատար էհէմմիյէթի ճայիզ տէյլի տիր։ Ինկիլթէրա հիւքիւմէթինէ հատսրզ հիապսրզ ֆէտատքիւրզէրը իմթիգամ էթտիրմիշ օլան պս մէսէլէ, չիմտիյէ գատար 200,000,000 լիրա մըգտարը պիր մէսարիֆի ճէսիմէյի մուճիպ օլմուշ տրը։ Հիչ պիր ուէօվլէթի հիչ պիր մուհիմ մուհարէպէտ պու գըտար պիր ապիմ մէսարիֆի հարպիյէյէ տիւշար օլմամըշտրը։ Լաքին զայատը մատիյէյ թաթպիդէն զայատը մանէվիյէ տատա պէօյիւք օլմըշ տրը։ Մուհարէպէնին պիտայէթինտէն կէչէն մարտը էֆրէնճինին նիհայէթինէ դատար 18 այ զարֆքնտա 56,959 ասքէր վէ զապթի մէրքեզի հարպտա թէլէֆ օլմուշտուր։ Եալընըզ կէչէն փեար. այրնտա 95 զապթի վէ 2274 ասքէր իթլաֆ օլանմուշ տրը քի պու հիսապճա մուհարէպէնին չիտէթի գատիմէսինտէ սէվամ էթմէքտէ օլտուղը անլաշըլըեօր։

Նէֆսի Ինկիլթէրատա օլան զայատ իսէ մէվգրի հարպտա օլան զայատատան տատա իւսթին օլմուշ տուր։ Պու մուհարէպէ եիւղինտէն նիչէ խանէլէր խարապ օլտուղու կիպի, նիչէ զիգրյմէթ թիթիպար վէ էօմիւրլեր տէ մանվ վէ նապէոիտ օլմուշ տրը։ Ինկիլթէրանն 64 սէնէ իճրայի հիւքիւմէթ էթմիշ օլան հիւքիւմատրը տարէ վէ ֆազրլէսի օլան բիրի մուհիմէրմէ տախի պու սէնէ զարքնտա չու մէնհուս հարպէն տարպէի թէէսիրինէ ֆէտտա կիթմիշ տիր։

Եինէ պու մուհարէպէտէ հիւքիւմէթին գուվվէթ ասքէրիյէսի իշղալ էտիլմիշ օլտուղունտան՝ Զին մէսաիլինտէ միւէսսիր պիր բօլիթիգայա սալիդ օլմադ գապէլ օլամամըշ տրը։ Պունտան պաշգա կէչէն սէնէ Հինտիսթանտաքի սէհչէթլի գըթլըգ էնտաբնտա լաղըմ օլտուղու դատար մատտի վէ մանէվի մուավէնէթ իճրա էտիլմէսի, յինտէն մէմալիքին պաղը մահալլէրինը տէ ուճագ թէֆէք գարբշգէլբէդլար զուհուրա կիլտի։

Աճէպա՞ Թրանավալ մուհարէպէսի հէթիճէսինտէն, պու վէ սահր տատա պունա միւսասիլ պիր չօգ ֆէտաքեարլըգը իւթիկամ էտէճէք գարար միհիմմ պիր մէնֆաաթ հասը օլապիլէճէ՞ք մի տիր։ Մէէմալ օլունմադ։ Զիրա ,ֆարզը մուհալ օլարագ պու կիւն մուհարէպէյէ խիթամ վէրիլսէ վէ Թրանավալ իլէ Օրանտ գրթալարը Ինկիլթէրայա իլթիսագ օլունսա պիլէ՝ պու տիյարլարտան ալընապիլէճէք վէրկի վէ սահր հարբլաթ եալընըզ պու ուղուրտա սարֆ օլունան բարալարն ֆահիրնի պիլէ էօտէմէկէ քեաֆի օլամայանագ տրը։

Օլսա օլսա, պու գատար քիւլֆէթի ազմէնին սէմէրէի եէկեանէպի Ինկիլթէրա օրտուսընն իատէի իթիպար, վէ գապինէ ազալարընն տա մէսուլիյէթէն թախլիսի կէրիպան էմէսի օլապիլէճէք տիր։

Զաթէն օրտունըն իատէի իթիպար էթտիկի ճիւմէ թարաքնտան թէսլիմ վէ գապուլ օլունան պիր մէսէլէ տիր։ Շու հալտ չայէտ ֆիթուհաթա քամիլէն մուվաֆֆագ օլունսա, Ինկիլթէրրա գապինէսի քէնտի եանընը ասրմիլարընը կիւյա ասրուլթմըշ օլարագ մէլէթ գարշը տէրիհտ էթմիշ օլտուղարը մէսուլիյէթտէն եագայը սըյրբաճաղլար տրը։

Լաքին հիւքիւմէթի հաղրբէ աճէպա մուհարէպէյէ տէվամ իտուպ ֆիթուհաթը գազանընճայա գատար պագը գալապիլէճէ՞ մի։ Եօգսա էօհտէսինտէն կէլէմիճլերէրի չու իչի ասլարտան պիր եօլ իլէ իսթէլէրինտէն սըյրբրպ ասիարագ սէլամէթ չըգմասընն պիր եօլընո՞ մը պուլաճագլար տրը։ Հէր նէ տէ օլսա էֆքեար վէ եա թէսպիր, պու կիւնքի հալտ գապինէնին ուղուն միատէթ իմթիտատ իսէմէյիճէկի միհթէմիլ տիր։ Զիրա չիմտիյէ գատար 150 ըէյ էքսէրիյէթէ գարիպ էքսէրիյէթի հաղ օլան գապինէ պիր գամ կիւն ադտէմ տալիյէ մմուբլարընը մատչաթը մէսէլէսքինտէ 152 ըէյէ գարշը 185 ըէյ իւէ ճանի 33 ըէյ էքսէրիյէթէ հիւքիւմէթին լայինտաը գապուլ էտիլմիշ տիր։ Պու մէսէլէ էնտաբնտա Իսնիւօնիթէրատէն էքսէրիսի գապինէ այէյինտէ իթայի ըէյ էթիգիլերի կիպի, Մուհաֆգաքեարանտան պիր խայլըսը տա հիշ ըէյ վէրմէմիշ տիր։ Շայէտ բարամէնթօտա մէվճուտ օլմայան 22 Իրլանտա մէպուալարը տա հազըր օլմուշ օլալար իտի հիւքիւմէթին էքսէրիյէթի օ վագրթի եալընը 11է թէնեզղիւ իտէճէք իտի։

Պու կիւն քէօմիւր իւզէրինէ վազ օլընան վէրկի Մուհաֆգաքեարան ֆըրգասընա թասպի օլան մատէնճիլէրին սայքի ճիւմէսինի տէ հիւքիւմէթին ալէհինէ չըգարմըշ տրը։ Ինկիլթէրանն հէր ճիհէթինտէ թիճարէթին էն միհիմմի օլան քէօմիւրին վէ լէվազիմի ըրտախյէնին էն միհիմերտէն պիրի օլան չէքէրին իւզէրինէ վազ օլընան վէրկի, էհալի պէյնինտէ ուսմամի պիր խօշնոտասըզլըը իսթաճ էթմիշ տիր։ Մատէն ամէլէլերինին պիր խայլըսը իշլերինի թէրք իտէճէքլերինի իլան էթմէքտէ տիրլէր։

Պու մէսաիլի միհիմմէ ակպէպինտէն նաչի տիր քի, Միւսթէմլիքատի նազրը Մ. Զէմպրլէյն վէ մալիյէ նազրը Մ. Հիքս Պիչ արասընտա միւպայէնէթը էֆքեար նէթիճէսի օլարագ պիր պիրուտէթ հաբլ օլմուշ տրը քի, չու հալտ զէվաթը մուամիլէյիմատան իքիսնտէն պիրիսինին դապինտէն չէքիլմէսի լազըմ կէլիր։ Մ. Մ. Հիքս Պիչ զաթէն իսթիֆատրը թագտիմ էթմիշ իքէն, լօրտ Սալզպերի թարաֆընտան հէր նէ գատար պապուլ օլունմամըշ իսէ տէ, Մ. Զէմպրլէյն գապուլ օլունմասընը մաթլուպ էտիյօր։ Լաքին Մ. Մ. Հիքս Պիչին իշտէն չէքիլտիկնի միթէգրպ գապինէնին քեամիլէն իսթիֆա վէրմէսի լազըմ կէլէճէյի զարուրի կէօրիւնէճէք տիր։ Իշին պու բատտէյէ կէլմէսինին լիւզումը իշին տիր քի. զանընմըզճա, Մ. Զէմպրլէյն տէ իսթիֆանը գապուլընը թալէպ էտիյօր։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ԶԻՆ ԱՀՎԱԼԸ .— Գօնթ տը Վալտերլէնին Բէքինտէն իշարընա նէզարէն իսեան չէթէլերի թարաֆընտան ախիրէն Հօսի-Վու վէ Մադ-Հու ճիվարլարընտա վուգու պուլան հարաքեաթը թէճավուգքեարանէլերի տէրէճէի նիհայէնէ վասրը օլմուշ վէ պու ասպպտէն թէճտիտ վէ թէչտիտի խուսուսէթի մատատսի ճայլ էնտիրէ պուլունմըշտրը։ Պու մինասիպէլէ գայմագամ Արնչթատա Թիէն-Զինի թէրբ էտիպ պիր մէֆիրէզէի ասքերլէյէ իլէ պերապէր հէման մէվգբի մէղքիւրէյէ ազիմէթ իթմէսի էմր օլունմըշտրը։

Ցի 23 նիսանտէ Հայ-Բուանդէն 10 քիլօմէթրօ մէսաֆէտէ վագը Զինէրին սուրը քէպիրինտէ պէօյիւք պիր մուհարէպէ վուգու պուլմըշտրը։

Հոֆ-Մայսթրը մայթինտէ պուլունան բիտտէ միւֆրէզէսի բի թօր պաթարեասը իլէ տիւշման իւզէրինէ հիճում էտէրէք պունլարը կէրի բիսկիրթմիշէր։ Զինիլիւերտէն ըէք չօգ զայլաթ վարտրը։ 4 Պարագ վէ էսկի սիսթէմ 4 թօի էլտէ իսիլմիշտիր։ Թարաֆըմըզտան եալընը 4 մէճբուհ վուգուպուլմուշտրը։

Ժէնէրալ Վօյրոն Շան-Թինկի թէրք իսուպ Փաօ-Թինկ-Ֆուտա իլթիճա ասէճէկինի պէյան իթմիշտիր։

Անյօն-Վինկ կէչէտինի մուհաֆազա վէ միւտաֆաա իթմէք իւզրէ պիր մըգտար ասքէր օրատա պրագըլմըշտրը։

ԹՐԱՆԱՎԱԼ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ .— Մէյմանը հարպտան հէնուգ պիր խապէր կէլմէմիշտիր։ Իշ այտէն պէրու Տէլագուատ սրթմա տէվամ էտիյօր։ Մահալը մէվգիւրտ մինճուտ օլան 3000 էհալիտէն 500 վէֆիյաթ վուգու պուլմըշ տրը։

Ժէնէրալ Պատէն-Բօուէլին Աֆրիգայի ճէնուպիտէի հայրզ օլտուղը բօլիս գօմիսասընը մէմուրիյէթինի թէրք էտիպ Ինկիլթէրայէ ավէթ իսէճէկի մատատէսինի հարպիյէ նէզարէթի պէրմանի ասի թէզիպ իսիյօր։ «Ժէնէրալ Պատէն-Բօուէլ հիչ պիր վազէթ իսթիֆա իթմէք արզուսընտա պուլընմամըշ։ Օլտրը կիպի չիմտիյէ գատար տա պու պապատ պիր կէօնա միւրաճաաթտա պուլընմամըշտրը»։

Զանն ու թանմին օլուճարընա նէզարէն Մէյֆքինկ մուհաֆըզընին վալիսէի գարիպէն Զաքէն Լօնտրայա ավէթ իթմէք նիյէթինտէ պուլունտրը շայիաթը պու կիպի զիւիմէլէրէ սէպպիյէթ վէրմիշ օլմալը տրը։ Դաղէթալար վալիսէիլէ՝ մահատումընն ավէթէլերինի թէֆրիդ էտէմմիշլէր։

ԻՆԴԻԼԹԷՐ .—Քէսմիւր իւզէրինէ վաղ ու իլավէ օլունան բէսամ գարշը չիթկայէթ իթմէք իշին միթէյիտ միթինկլէր վուգու պուլմուշ տրը։

—Սամաթ-Հիլասաէ ադտ օլունան միթինկտէ օն պէն մատէնճի հաղրը իմիշլէր։

—Նիւ-Քէսթլտէ՝ իճթիմա իսէն միթինկտէ Գօնթ տը Տիւրսամբն ,մէքթուպը գրաամ օլունմըշ տրը։ Իշպու մէքթուպատ մուամիլէյ եէնի բէամ վազ իթմէսի խուսուսընը զոդ նամը իւէ թէվսիմ իթմիշ տրը։

ՀԻՆՏԻՍԹԱՆՏԱ. ՊՕԵՐԼԷՐ .— Ամէր-Նակարա 500 Պօէր էսիրլէրի նագլ օլունմուշ տուր։ Պուրանընն իգլիմի թըրանավալը իգլիմինէ մութապէգ օլտուղունտան, էսիրլէրին խթիրճանթ էտէճէքլերի մէշհուզ տուր։ (Ամէրնակարատա էն զիւատէ 43 տէրէճէ սըճագ վէ էն սօվուգ օլտուղու վագրթի 40 տէրէճէյէ էնէր։ Յունիս վէ Սեպտեմբէրէ գատար եաղմուր եաղար իրթիճասը պէնիզտէն 2000 գատէմ եիւքսէք տիր։ Ծ.Ա.)

ԺԷՆԷՐԱԼ ՖՐԷՆՉ .— Աթրպպանընն թավսիեէսի իւզրէ, ժէն, ֆրէնչ պիր միւտտէթ սէնիզ իւզէրինտէ եօլճուլըգ էտէճէք տիր։

ՊՕՆ ՇԷՀՐԻՆՏԷ ՊԻՐ ՄԱՏԷՆԻՆ ԲԱԹԼԱՄԱՍԸ .—Պօն չէհրինին Սանթօն նամ տաղլարընտա պուլունան պիր մատէնին ալաֆրանկա Ապրիլ 28ինճի բազար կիւնիւ Նակէհան պիր հավա օլմասը իւզէրինէ 12 քիչի մէճրուհ վէ պիր իքի քիչի տախի վէֆաթ էթմիշտիր։ Ավէճը օն պաշլարընտան պիր նէֆէր հավայա ուչմուշ վէ գանլար իչինտէ պուլունտուղը հալտ հասթատհանէյէ կէօթրուիլմիշ իսէ տէ ադ պիր միւատէթ եաշատրգտան սոնրա վէֆաթ 8 էթմիշտիր։ Մատէն քիւլիչէլերինտէն պիր չօղու կայէթ ուզագլարա գատար ֆըրլաեարագ պիր չօգ քիմէչէրի սադաթլամըշտրը։ Օն քիչի գատարտա խաֆիֆ սուրէթտէ եարալանմըշլար տրը։

Էչալիտէն պիր չօղը մատէնին պու վուգուսաթընտան իլերի կէչէն նէթայիճի մուէլլիմի իւզէրինտէ քէսպի վուգուֆ էթմէք իչին մահալի վագայէ կիթմիշլերտիր։

ԱԼՄԱՆԻԱՆԸՆ Նիմ բէսմի կաղէթալարը նաֆիա վէ զըրաաթ նէզարէթլերինին իսթիֆալարընա միւթէալլիդ խապերի թէյիտ վէ էլեվմ Տէրսաատէթ սէֆիր պուլունան ասալէթլու Պարօն Մարշալ ֆօն Պիպէրշթայն հաղրէթլերինին հէյեթի վիւքէլատա պիր նէզարէթ իրրազ էլլեեէճէկինի պէյան էտիյօրլար։

Մ. ՏէլԳԱՍԷ Քրէնը մախսուսլա Սէն Բէթերպուկտան Գաչինաա միւվասրլէթ իթմիշ տիր։ Միւթէվէֆֆա իմբէրաթօրքն զէվճէսի վէ վարիս տիւգ տը Միքաել Թարաֆընտան գապուլ օլունմուշլար տրը։

Մ. Տէլգասէ սիւրաթ գաթարը իւէ Բարիզէ ավէտ իթմիշ տրը։

—Մէճլիս ըէիսի վէ մատամ Վալտէք Ռուսօ պիր գաչ զէվաթը միւթէպէրէ իւէ մայիսին աէօրտիւէ գատար սէնիզ իւզէրինտէ պիր սէյահատ իճրա իտէճէքլիր տիր։

Պիր իքի կիւն գատար Վէնէտիկ չէհրինտէ գալուպ, Մ. Վալտէք-Ռուսօ եէնիտէն Բարիզէ ավէտ իտէճէք տիր։

ԱԼԷՄԱՆԻԱ .—Ալէմանիա իմբէրաթօրը իքինճի Վիլհէլմ հաղրէթլերի Պոնտան միւֆարէգաթ իթիֆատէն սոնրա Սաքս-Վէյմարը պէօյիւք տուգալըընը զիյարէթ իթմէք իւզրէ Այզընպահա կիթմիշլեր տիր։

Իմբէրաթօր հաղրէթլերի չէրէֆինէ սարայտա բէսմի պիր զիյաֆէթ օլունմըշ տրը։ Պէօյիւք-սիւգէ իտարէնի ագատ իսիլմիկի սըրատա կէրէք տօղրուտան տօղրույա զաթը իմբէրաթօրիյէ վէ կէրէք իմբէրաթօրլըղա գարշը տայիմ իւլ էվգաթ սատրգ գալաճաղընը արզ ու պէյան իթմիշ տիր։ Իմբէրաթօր հաղրէթլերի տախի ճէվապլարընտա իւք պահարտա Վարգպուրկ լաթիֆ մէվգըընտա իգամէթ իթտիյինտէն տօլայը պէյանը մահդուզիյէթ իթմիշ տիր։

Իմբէրաթօրլըգա տուգալըգ պէյնինտէ մէվճուտ օլան իրթիպաթընն ֆէսսիս ու հալ օլընմասը զայրը գապիլ տիր։ Իմբէրաթօրլըգընն թէվսիսինէ ահա օլան Վայմարընն իրտէմաթը մէսպուսգաբընը եատ ու թիզքեար իտէրէք Ալէմանիա իմբէրաթօրլըգընընն զաֆիյէթը մանէվիյէտէն պուլունարգը պիր արրատտա Վէյմարտաքի մէշհիրը պահրիյունընն իրտէմաթը ֆէվգէլատսինի զիքր իթմիշ տիր։ Խիթամընտա Պէօյիւք-Տուգանընն չէրէֆինէ տէ պատէնուշ իտիրմիշ տիր։

—Պատ պէօյիւք-սիւգասը օրտույա տուբուլլինին 60ընճը սէնէի տէվրիյէսի մունասէպէթիյլէ իմբէրաթօր իքինճի Վիլհէլմ հաղրէթլերինին խաթիր տէթիյէ մուհարբէր պիր թէպրիքնամէ գապուլ իթմիշ տիր։ Իմբէրաթօր հաղրէթլերի Ալէմանիա օրտուսընը թէնսիպի ճիհէթինտէ բէք պէօյիւք սայ ու զայրէթ իթմէքտէ պուլընմըշ օլուպ կէրէք պիրինի Վիլհէլմ վէ կէրէք իսլինճի Ֆրէտերիքին մուհիպպը մուխլիսի օլտըընտան տօլայը պէօյիւք սիւգայը թէպրիք իթմիշ տիր։ Վէ նիհայէթիւէմը տարէի ատատագատան ինֆիքաք իթմէյէճէկի իսմիտինի տախի այրընա պէյան իթմիշ տիր։

—Բիվայէթէ նազարէն Ինկիլթէրա գրալը պէրաթ թէնեզղիւհ Պէնճէկոտէ ալինի իճրա գըլընընընտա Ժօմպուրկա ազիմէթ իտէճէք վէ յունիս այը նիհայէթինէ գատար օրատա գալաճագ տրը։

Գրալիցա Ալէքսանարա Վիտպաուէնէ բէսէրի եանի Տանիմարգա գրալը նէգտինէ գալաճագ տրը։

ԻԹԱԼԻԱ ԴԷՐԱԼԸՆԸՆ ՍԷՑԱՀԱԹԸ .—Ֆրանսատա նէչր օլունան Բարէլ կաղէթասընա նազարէն հաշմէթլու Իթալիա գրալը հաղրէթլերի Բարիզ, Պէռլին, Բեթրպուրկ չէհիրլերինի զիարէթ իտէճէք տիր։ Մէզքիւր սէյահաթ բրօկրամընտա Վիէննա տախիլ տէվվլ տիր։

— Բումանիա մէմուրլարընն Բումանիատա իգամէթ էթմէք իսթէյէն Պուլկարլարա իգայը միւշքիլաթ էտէճէքլերի Մեր կազէթասը եազըօր։

ԻԲԻ ՀԷՄՇԵՐԻ, — Ամէրիգայի ճէնուպիտէ քեսկն Պրազիլիա հիւքիւմէթինին մագարրը իտարէսի օլան Պուէնոս-Այրէս չէհրինտէ ախիրէն զարափպ խրլգաթիյնտէն օլմադ իւզրէ իքի գըզ չօճուգ տօղար. պու գըզ չօճուգլար եէքտիկէրինէ մուլթասրգ պուլընըյօրլար իմիշ։

Պիւթիւն իթիֆլերի հարաքեաթ ըէք կիւճլիլէք իճրա օլունըյօր. պիրինի գալտըրըլըպ պիր եէրէ օթուրըլսա տիկէրի տէ էօյէ պիր վազիյէթ տրմազա մէճպուր օլըյօր. պու պիրի պիրինէ պիթիչիք հէմշէրլէրի Ռօզալինա վէ Մարիա թէմիյէ եէրլէր։

Իչթէ պու իքի հէմշիրլէր պուհալտէ պիր միւատէթ եաշարըր. ֆազաթ նիհայէթ պէօյէէ պիր հայեաթ բէք կիւճ, ըէք իսկէնճէլի օլաճաղը էպէվէյլէրինին ագը քէսերէք պունլարը եէքտիկէրինտէն այրրթմագ թէչէպպիսինտէ պուլունյօրլար, պունլն իչին ամէլիյաթը ճէրրահիյէնին լիւզումը թէճագդուգ իտէր։

Ամէլիյաթը ճէրրահիյէ քէմալը մուվաֆֆագլէրէլէ իճրա օլունուպ պու իքի հէմշիրլէրի պիրպիրինտէն այրրը. պու ամէլիյաթը մուհիմմինին իճրասը իչին Պուէնոս-Այրէս չէհրինին ճէրրահիյի մէշհուրընտան Մ. Շարօ Բրէվէվիէ իճրա իթմիշ տիր։

Շիմտի արթըգ իքի հէմշիրէ այրըլմըշլար արը. ֆազաթ չատրասը տա վար քի իքի հէմշիրէ ամէն Մարիա հիկիրմի սէօրթ սաաթ եաշայուպ վէֆաթ իթմիշ տիր, հալպու քի Ռօզալինա հալա եաշայօր։ Իչթէ պու ամէլիյաթը նագլ էտէն էվրօպա բիսալէի ֆէնինիյէսի Մ. Շարօյը բէք զիյատ ալդըշլայարագ սէօզէ խեթամ վէրմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Թէմալի թէէսոիճքէ խապէր ալընտրզընա կէտրէ Սըվազ վիլայէթի տախիլինտէ քեսին Հէքիմ-Խան, դարիյէսինին 100-120 խանէէտէն իսպարէթ օլան Էրմէնի էֆալիսի պու տէֆա քեամիլէն Կաթոլիկ օլմուշլարտրը։

Պունա սէպէպի միւնֆերիտա իսէ պունտան 4 սէնէ մուգատատէ մահալի մէղքիւրն բարազը վէֆաթ էթմիշ վէ եէրինէ պիր տիկէրինին իղամը իլէ էօլիւէրինին տէֆնի վէ տօղան չօճուգլարը վաֆիմիշ խիլմէսի վէ էհալինին քիվնսէ վէ իպատէթտէն մահրում պրարգբրմասը միւթէատտիտ խթիրհամիմէրէր իլէ մէհամաթիա, Խարբութ վէ պլիսխէրէ Սըվազ էրզէնի միւրախիսլարընտան խթէնիլմիշ իսէ տէ հիչ պիր թարաֆտան իղա խիլմէմիշ վէ նիհայէթ պիլդարուրէ կաթոլիկ վարդապետլերինէ իլթիճա էթմիշ օլմալարընա նէչէթ իթմիշ իմիշ։

Պու հալի նազլ էտէն էգնահան Յովհ. աղա տիվխուն պիր հալտ իլավէյի մէգալ էտէրէք տէյր քի էկեր չու եաղընպարտա պիր տիրայէթլի բարազ կէօնտէրիլէճէք օլուրսա զիյատսի իլէ իմմա էտէրիմ քի էհալի թէմամը իլէ Պապական խառուրընա եօղրուլմազտան եէնի քէնտի քիլիսէսինէ ավէտ էտէր։

—Դատ. Խորհուրդ պու կիւն Բաթրիգխանէտէ իճթիմա էտէճէք տիր։ Տիւնքի նիսսէմիզտէ պէյան էյլէտիկմիշ վէճէվէ պիր ֆէսսիսի իզդուվաճ սէսէլէսիլէ սայիր ճէրէյան էտէճէք միւզաքերաթ նէթիճէսինի Ազգ. Վարչութիւնընա թագտիմ էթմէք իւզրէ Խորհուրդտա Բաղ. Ժողով ազալարընտան Եռսեսֆեան Տիգրան էֆ. տախի հաղը պուլունճագ տրը։

—Մէսմանաթա նէզարէն Միւտերիսինտէն միւթէվէֆֆա Ադաման Մինաս էֆ նին էօքսիլէրի մէնֆաաթընա Բաթրիգ Օրմանեան Սրբազան հաղրէթլերինին էմրի իւզրէնէ 10 լիրա մըգտարընտա պիր իսանէ ճէմ էթմէյէ թէէպպիւռ օլունմըշ տրը։

—Պալըգլը Ազգ. Դերեզմանը տիվարարընն ինչասընա նէզարէթ էթմէք իւզրէ պէշ քիչիտէն միւրեքքէպպիր Ցանձնասամբ թէչքիլ օլունմըշ տրը։ Տիվարարընն ինչասը իչին լաբամ օլան թաղլար Ազգ. Հիւանդանոցին եագընտա պուլունուպ Երուսաղէմ այիտ թաղ օճաղընտան իչթիրա գըլընճագ տրը։ Ինչասթը մէղքիւրէ իչին չիմտիյէ գատար ճէմ էտիլէն մէպպարտէն 150 լիրայա գարիպ պալիզ օլմուշ տրը։

— Ալընան մալիսմաթա նէզարէն Պաղչէճիք գուրպինտէ պուլունան «Կիւճիւկ օրման» նամ պաղթալը չամ ադաճլարը միւթէպէրանը պէյտէ թարաֆընբարչա բարչա միւթէզիմմէրէ սաթըլմատա վէ իմալ էտիլէն քէրեստէլերի իչթիհատաթը մահալլիյէյէ գուլանըլարագ նէֆսի Պաղչէճիքտէ պիր թագըմ եէնի պինալար ինչա էտիլմէքտէ իմիշ։ Մէմուլ իտէրիզ քի մահալլի Թաղ. Խորհուրթմըզտա պու պապտէ իպրազը համիյէթլէ մաիլի ինհիտամ օլան մէքթէպիմիզին միւճէտատէն ինչասընա պաչլայարագ իլէրլուտէ վուգուբ մէլհուզ պուլունան մուխթարպտան սիւ-

պանը միլէթի խէլաս իտէրլէր։

—Ամբարդրութիւնա գոնութիւտմբ կը յայտնէ թէ Մայր Եկեղեցւոյ համակրելի երաժիշտ Գրիգոր էֆ. Մէհտերեան յանձն առած է Մանզումի Էֆքեարի համար գրել Հայ երաժշտութեան հարիւր տարուան պատմութիւնը մեր նշանաւոր երաժիշտներու կենսագրութեամբ։

Որուն մէջ անշուշտ պիտի տեսնենք այն փոփոխութիւնները զորս ունեցած է մեր երաժշտութիւնը անցեալ դարուն մէջ։

ՏՕԼԱՆՏՐՐԸՃՐ

Պազը զէվաթը միհիթէրէմի նամընա սախթէ իմլալը բուսուլալարը չունտան պունտան խանէ իսթէյէն տօլանտրրըճրընը Թորոս Ցակոբ Նամընտա օլտուղու վէ Շեյլիտէ բլանս մուալիմ Աւետիս էֆ նին ուղաղրընտա պուլունտուղը զա ղրիճանն թանգրգաթրնտան անլաշըլմըշ տրը։

—Մէքթէպի սէնայի չակիրտանընտան Երուանդ Գալֆեան իմղասրլա պիր մէքթուպ ալտրգ քի միւէթիմիզ ատանպը սէրվէթ վէ իթիպար զէվաթը քերա հրնտան գըս ը աղամընն ինչա էթտիրտիքլերի էպնիէլերի էճնէպի զալֆալարա եալաբրմալարը հագգընտա չիքեաչէթ էտիյօր. վէ քէպա, ինչաաթն միլլիյէմիզի տախի այնի վէճէլ եարբրմագտա օլտուղունու նաղարը տրգդաթա ալըյօր։

Էֆէնտիի մուամիլէյին պու չիքեաչէթի հագիգաթէն ճալիսի էէմմիյէթ օլտուղունու թասիգ էտէրիզ, չինքի, իւլավէ էտիյօր քի, Մէքթէպը Սէնայիի Շահանէէտէն չըգմըշ տիպօմալը պիր չօգ էֆէնտիլէր պոշ վէ իշսիզ օլուճ գլարը կէօրիւմէքտէ տիր։

ԴԱՖԴԱՍԻԱՏ ԹԷՍԹՐՕ

Իչ տէօրթ սէնէտէն պէրու Թիֆլիզ, Բագու վէ էթրաֆընտա իճրան լուսպիթ էթմէք իւզրէ Թիֆլիզտէ պիր թէաթրօ գուսմանսասը թէչէքքիլ էթմիշ տրը։

Պու քէրրէ Թիֆլիզտէն ալընան պիր մէքթուպ մասլինէ նէզարէն մարտն 22ընտէ Մատամ Սանժէն նամ գօմիտիա իսմ վէ չէօհրէթ ու մէհարէթի ճիւմլէճէ մալիսմ օլան Տիկ. Սիրանույշը մէնֆաաթընա իճրա օլունմըշ տրը։

Մատամ Սանժէն բրէսլինի մէվգբի թէմաչաա վախ էտէն մուսիկէյնա Տիկ. Սիրանույշ իսի։ Թէաթրօ խընճաբնճ տօղուրտը։ Շէհրին միւթէպէրան վէ միւթէսայիզանը թարաֆընտան ալգըլար եէքտիկէրինի թաղիպ էտիյօր ըստ։ Տիկ. Սիրանույշ «չամաչբնճը» բոլընտա կայէթ հիւսէնա կէօրիւնտիյի չէդրէ տուրտն 30ը միւթէճավուզ պէնէլերտան պէրու պիթթէրբիպ իրրազ էյլեսիի մէհարէթի քամիլէսինի տէ պաչգաճա վէ թէմամըյա մէվգբի իպրեթէ վազ էթմիշ տիր։

Տիկ. Մէլիքեան, Օր. Ցակոբեան վէ Տիկ. Զապէլ տախի քէնտի քիւչիւք բալարընը էբէյիճէ պիր մուվաֆֆագիյէթէ իճրա էթմիշլեր տիր։ Լը Ֆէվրի բոլընտա Արաքսան միւսթիտ տիր։ Մուամիլէյինին կէրէք հարաքթի պէտէնիյէսի վէ կէրէք թէլաֆֆիզի իճրա էյլէտիյի բոլա թէլաֆզը էթմիշ տիր։

Տիկին Սիրանույշ մարտն 29ընճը կիւնիս Թիֆլիզտէն միւթարգաթլա Ասարխանա միւթէվէճճիհէն հարաքէթ էթմիշ տիր։

Մուամիլէյնա հախ օլտուղը մէլէքէյի միւքէմմէլէնինէ գանսաթ հասը էթմէյիպ, սանսաթընտա պիր գաթ տատա իլէրուլէմէք արզուսը իւլ կէչէն սէնէ Բարիզ էքսբօզիսիոնընը կէզմիշ վէ Եվրօպատա չէհրէթ գաղանմըշ օլան իլի ազթրիսլէրին իճբարկ լուսպիթ էնտաբնտա տէֆիթլէ հազ

Պոլսոյ Պատրիարք Գէորգ արքեպս. կը հրաժարի։

— 1888 Ապրիլ 21ին՝ Օգսէն Խօճանարեան, Ճանթ հրատարակագիր, կը վախճանի Սամաթիոյ մէջ, 45 տարեկան։

— 1878 Ապրիլ 21ին կը պատահի Ֆրանսացի հայագէտ Օժէն Ոոէի, մահը որոշած է 1889ին, Ֆրանսերէնի թարգմանած է հին հայ մատենագրութենէն հատուածներ։

ԹԷՎՇԻՀԱԹ

Իթֆայի հարիւ խուսուսնա հիւսնիւ խրատեթ վէղայրեթլերի մէշհուտ օլան իրինճի գօմիսէր իզ։ Մէհմէտ Սալի էֆէնտիյէ Թէրֆիէն ըւթպէի սանիյէ սընրը սանիսի, վէ ըրֆաթլու հաճի Էսմէր վէ Սալիմ էֆէնտիլերէ Թէրֆիէն ըւթպէի սալիսէ Թէվֆիհ պույրուլմը սըր։

ԻԼՄԻՅԷ

ՄէՀլիսը Թէոգիգաթը չէրիյէ ազաղրը՝ Տէրիւատէ ֆազ։ Ապուլլահ Սահիպ էֆ. հազրէթլերինէ Թէվֆիհ պույրուլմը վէ մուշարէյէհ ալէյուսուլ Թանիֆի գրլընմը սըր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

ՄէՃԼԷՍԻ ՎԻՒՔԷԼԱ.— Մէարիֆը ուսմանիյէ նազրը տէվլէթլու Զիւհտի փաշա հազրէթլերի տիւն պէր մինթան ինիգամ իսէն մէճլիսի ալիի վիւքէլատա հազրը պուլունմամըշլարդըր։

—Եվլգաֆը հիմայուն նազրը տէվլէթլու Ղալիպ փաշա հազրէթլերի իսատէի աֆիյէթ իյլէմէյլերի իլէ տիւն մէճլիսի Ալիի Վիւքէլատա հազրը պուլունմըշդըր։

ԶԱՐՊԽԱՆԵԻ ԱՄԻՐԷ.— Կէչէնէլերատ զարպխանէի ամիրէ Մաքինալարը Թէոգիգ վէ մուայէնէսի իչիւն Մալիյէ նէզարէթի ճէլիլէսինտէն լիւզումը իզլերինէ Թէրճանէի ամիրէ ֆապրիգալարընտան իքի մէմուր կէօնտէրիլմիշ իսի, մաքինալարտան հիչ պիրինին Թէպիլ վէ իսլանընը իճապ էթմիյէճէք տէրէճէլերուտ գուսուրը պուլունմասընը կէօնտէրիլէն մէմուրլար թարաֆընտան իճրա օլունան մուայէնատէն անլաշըլմըշդըր։ Եալընըզ օճաղլարտա պաղի գուսուրլար կէօրիւէրէք պունլարը եէնի ուսուլ իւզրէ Թէպիլինէ միւզում կէօռթէրիրլմիշ, օլուռլանան, օճաղլար օ սուրէթլէ եէնիտէն ինչա էթմիրլիմիշլէ ան հաֆթա զարֆընտա քէմալը կէրմի իլէ ուֆագըդ մէսքիքեթի տարզընա պաշլանմըշդըր, խալանաթը ախիրէ սայէսինտէ զարպխանէի ամիրէնէ եէվմի 200,050 պին ատէտ պէշլիք վէ իսալ խիլէպլիմէքտէ օլտուղը տոխի ճիմիէի մուսթախդրաֆմըզտանդըր։

ԻՍԼԱՀԱԹը ՄԱԼԻՅԷ ԳՕՄԳՍԻՕՆԸ.- Իսլահաթը մալիյէ գօմիսիօնը Թօփհանէի ամիրէ գասրը Հիմայուն Ինիգամ իթմէքտէ օլուպ, իմրա էտիլէն պաղը միւղաքթաս էսաս իթթիհաղլանմէք իւզրէ Թէտգիգինէ լիւզում կէօրիւլէն օն սէնէլիք վարիսաթ վէ մէսարիֆաթը ուսումնէնին պէր ճէսլէլինի խաղինէի ճէլիլէճէ մունթազամ պէր սուրէթտէ Թէրթիպի իլէսերիէն իրսալը գոմիսիօնը միւշարիւլէյհա ճանիպլինտէ մալիյէ նէզարէթի ճէլիլէսինէ իշար պույրուլմըշ սըր։

ԻՏԼԱՍ ՄՈՒԱՄԷԼԱԹԸ.— Հիլէլի իթֆալարը մէնի իչիւն Թիճճար տէֆԹէրլէրինին հէր սահիֆէսի պէր մագամը բէսմի մարիֆէթիյլէ վիւէ իթթիրիմէսինէ տաբր տավա վէքիլէրինտէն Փափազեան էֆէնտի Թարաֆընտան ատլիյէ նէզարէթի ճէլիլէսինէ պէր լայիհա Թագտիմ գըլընմը իսէտ պէօյլէ պէր մուամէլէ Թիճճարը էմնիյէթ վէ հայսիյէթի Թիճճարիյէլերինի մուխէլ օլաճաղը ճիհէթլէ մէրճիի ախտինճէ չանանք Թէնսիպ ատտ օլունմամըշդըր։

Իֆրամ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԱՆ.— Պուլկարիսթան հարպիյէ նազրը Սօֆիատա պուլունան զապրթանընը ատքերի միւզահիմէրինտէն մատասընը գահվէ վէ պիրախանէլերէ կիթմէլերինի մէնն էթմիշ սըր։

ԱՀՎԱԼԸ ԹԻՃՃԱՐԻՕՅԷ ՎԷ ԱՀՎԱԼԸ ԶՐԱՒԻԵԷ.— Անատօլուի Շահանէտ շու օն կիւնլերտէ լաեբգը վէճհէյէ եաղմուրլար եաղտրը ճիհէթլէ Սթանպոլ իչիւն քիւլլիեէթլի մալ եիւքէտիլմիշ սըր։ Դրամը ազամը սերթ պուղտայ օլմագ իւզրէ տէօրթ կիւն զարֆընտա շէհրիմիզ բիտայարընա 50,000 քիլէ պուղտայ վիրուա իթթիկի բիվայէթ օլունուեօր։

Իսրաճաթ իչիւն սերթ պուղտայա բաղպէթ չօգ օլտուղունտան եումուշադ պուղտայ ֆիլեաթը պէր ազ տիւշիպ սերթ պուղտայլար պէր ազ եիւքսէլմիշ սըր։

Սօն խապէրէ կէօրէ Ամէրիգա բիտցալարընտա ֆիլեաթ տիւշկիւն սըր։

—Այտրն վիլաեէթի մէրքէզի զրահիեէսինէն ալընան խապէրլերէ նէզարէն, հէր հաֆթա թամ զէմանընտա վէ նաֆի պէր սուրէթտէ եաղան եաղմուրլարը թէէսսիրի հայաֆպախչասը իլէ պիւթիւն մէզրուաթ մանվ օլմագ Թէկլիքէսինէն գուրթուլմուշ տուր։

Արբա վէ պուղտայ թարալարը հէր թարաֆտա զայէթ կիւզել պէր մէնզարէ արզ իթմէքտէ սըր։ Ֆէվգէլատէ անվալ վսգուա կէլմէզ իսէ, պու սէնէքի մանսուլաթը կէչէն սէնէյէ նիսպէթլէ մէպուլ օլաճաղը չիւպհէսիզ կիսլի ատտ էտիլիէօր։

Միտիէ, Այվալըգ։ Էարէմիտ իլէ Գարամանլիքէվանիլինտէ տախի մէպղուլիեէթի զասիյէ պու մէրքէզտէ սըր։

—Մաղնիսա, Դասապա, Անմէալի վէ Պուրղազլը Թարաֆիլարընտա պաղչարլն պէր գրամը խասարտիտէ օլմուշ տուր։

Պաղարընն վիլասաթը վէ Ամէրիգա ամա չըպուգլարը իլէ ԹէՀէտտիւտ իտիտիֆլէրի նազարը արգաթա ալընըր իսէ, իւզիւմ մանսուլընընտա մէպղուլ օլաճաղընա գանի օլմագ լազըմ կէլիր։

—Պաղլա մանսուլընին տախի գըրաղտան խասարտիտէ օլուռուզու բիվայէթ իտիլմիշ իսէ տէ, հասարաթ եօգ տուր։ Պու մանսուլ տախի կէչէն սէնէյէ նազարէն մէպղուլ սըր։

ՇԷՐՇԷ ԼԱՖԱՄ.— Իգմիրատ չէրպէթմէլէրատ իգամէթ իսէն Վասիլ Վէրոնիսա իսմինտէ պիր Ռում, պունտան եէտի սէնէ էվվէլ սսիգայի մուհապպէթլէ Սթէֆանխա իսմինտէ պիր մատմազէլ իլէ էվլէնիր, պիչարէ Վասիլ պիր գաչ այ էվվէլ քէնտիսինէ պիր իշ պուլարագ զէվճէսի իլէ իւչ էվլասընին մայիչէթինի թէմին իսէպլիմէք իչիւն վիլաեէթ տախիլինտէ պիր թարաֆա կիւմմէյէ մէճպուր օլուր։ Զէվճէսի տէ իւչ կիւն սոնրա հէվմաճը Լազարի իսմինտէ պիրինէ թէաչիւգ իսէ-

)(9)(

ԹԵՐԹՕՆ ՄԱՆԶՈՒՄԻԻ ԷՖՔԵԱՐԻ

ԿԻ ՏԸ ՄՕԲԱՍԱՆ

ԿԵԱՆՔ ՄԸ

Բ.

Ծովուն փ որսորդքին դուրս քաշուած, ցատկռտող ձուկերուն քանակը առանց որոշելու և ինչ տեսակէ եղած ըլլալնին հաւկնալու, իսկոյն ցամաք կը դառնար։ Եէքմանի փարոսը ու մօտակայ դանգակատան մը տանիքը իրեն առաջնորդ ունենալով։ Ծովեղերքը հասնելէն և մակոյկը խարսխանիշի մը կապելէն վերջ, ա՛լ նաւակին մէջ կը փռուէր, կը պառկէր կաչկանդուած, հմայուած ծագող արեւուն առաջին վառոտքներէն որոնք կ'ոսկեզօծէին ցանցերուն պլլուած և հովահարի պէս բացուած կատուաձուկերուն կպչուն կռնակը և մատ ու իւղոտ թիւնիներուն փորը։

Ամէն ճաշի, Պառոնը խանդավառութեամբ մը իր ծովային պտոյտները կ'ընէր։ իսկ Պառոնուհին փոխադարձաբար, իր կարգին, օրուան մէջ ըրածները կ'ըսէր մէկիկ մէկիկ։ Իր նախընտրած ու սիրած ճամբան, դըղեակին աջ կողմը դանուող և Բուաեաս ագարակին ընդդիմակայ ծառուղին էր, վասն զի ձախ կողմինը ասոր չափ արեւոտ չէր։

Բժիշկները շրջագայութիւններ ընել պատուիրած էին և ահա այս պատճառաւ կ'ուզէր միշտ պտոյտներ ընել։

Դիւերուան զովութիւնը փարատուելուն կ'սպասէր, որպէսզի Ռոզալին թեւին կրթընած վար իջնէր և փողոց ելնէր։ Վերարկուի մը մէջ փաթթուած և գլուխն ալ սև շալով մը գոցած, համաչափ քայլերով կը պտտէր։ Խոշոր, յաղթիրան պէրնի մայրէնը քաշած ատեն կը քաշքռտէր իր ձախ ոտքը ու աչէն քիչ մը աւելի դժուարաւ կ'առնէր և այսպէս քաշքռտելէն, երթ ու դարձին, ճամբուն մէկ ծայրէն միւսը, կը գծէր երկու խոշոր ակօսներ, որոնց շուրջ բոլորը բուսած դալարը, պառնուհին ճնշող ծանրութենէն ամբաց, տափակցած էր։ Իր պտոյտները անվերջանալի էին, դղեակին դիմացը գըտնուող մարգէն ճամբայ կ'ելնէր կ'երթար մինչև պուրակին ծովեղերեայ թուքերը։ Անտառակին էն սիրուն, էն գեղազուարթ տեղանքը, կանանչազարդ նատարաններ չենուած առած էր և երբոր յոգնէր, անոնցմէ մէկուն քով կանգ առնելով, կ'ըսէր իր բարեմիտ, համբերատար սպասուհիին որ իրը նեցուկ կը ծառայեր, «աղջիկս, նատինք պահ մը, յոգնեցայ»։ — Ամէն մէկ հանգիստ առնելուն, նատարաններուն վրայ բան մը կը թողուր, և կը մոռնար երբեմն՝ վէրարկուն, երբեմն՝ շալը, մերթ գլխանոցը, մերթ ձեռքի ճմռթկած թաշկինակը, վերջապէս կարելի չէր բան մը չձգել, և երթ ու դարձին ամբողջ աւտղութեանը մէջ այս ամէն ձգուած կամ մոռցուածները, հանդերձեղէնի խոշորիկէ ծրար մը կը կազմէին, զորս Ռոզալի իր ծանրակշիռ բեռը դղեակ ձգելէն վերջ կ'երթար ակէ անկէ մէկիկ մէկիկ ժողվել։ Կէս օրէն վերջ, մեր Պառոնուհին դարձեալ պտտկելու կ'ելնէր, բայց այս անգամ աւելի դանդաղ, աւելի թոյլ քալուածքով մը։ Հանդիսականներն ալ աւելի երկարաւուէին։ և մինչև իսկ ատեն կ'ըլլար որ ժամու մը չափ կը քնանար երկայն բազկաթոռի մը վրայ որ կը հեծէր իր ապտնգի պէս Բէրնէ-բեռին տակ։ Պէրնի մայրենը իր այս դանդաղ գնացքովը ու ծոյլ ծոյլ մրաբերելովը կազդուրիչ մարզանքներ, առողջարար պրոտոյներ ըրած ըլլալ կը կարծէր։ և մեծ յոյս ունէր թէ «իր սրտի հիւանդութիւնը» որ իր ծայր ատիճան ընդլայնումովը բաւական վտանգաւոր հանգամանք մը առած էր, քիչ ատենէն պիտի բուժուէր։ Կատարած պրոտոյներուն «իր մարզանքները» ան նունը կուտար ինչպէս ենթակայ եղած ախտին ալ «իր սրտի հիւանդութիւնը» կ'ոնուանէր։ Երկու բառերն ալ որոնք իր երկու գլխաւոր վիճակները ցոյց կուտան, էր ստացական ածականով կը մկրտէր։

Բժիշկ մը որ տասը տարի առաջ զինքը անգամ մը քննած էր, վանդի խեղթիչ հեղձումներ կ'ղղար, այդ վերոյիշեալ անունը տուած էր իր հիւանդութեան։ Այն օրէն ի վեր, «սրտի ընդլայնում» բառը, որուն նշանակութիւն երբէք չէր հասկնար, խելապատակին մէջ տուն տեղ եղած էր։

Ատենը մէյ մը, Պառոնին, Ժաննին և Ռոզալիին ձեռքը բռնի սիրտին տանել կուտար, բայց երէքէն ոչ մէկը բաւականը կ'ղղար, սրտկեռեւ սիրտը մտա ու ճարպոտ կուրծքին տակ այնպէս մը թաղուած էր որ ճարտար բժիշկ մը դժուարաւ անոր զարնելը պիտի իմանար։

Տէվամի ինշաաթ — Պիր միւատեթէն պէրու թաթիլ իսթիմիշ օլան միւղէի Հիւմանուուն եէնի տարէսինին ինշաաթնա պիր գաչ կիւնէ գատար թէքրար միւպաշէրէթ օլունճաղը խապէր ալընմըշ սըր։

Տէվր ՈՒ թէֆթիշ.— Այտրն վիլայէթի ճէլիլէսի ատլիէ միւֆէթթիշլի մուալիմի իզզէթլու Միսակ էֆէնտի պէրայի թէֆթիշ Միսիլիեէ ազիմէթ իյլէմիշ սիր։

—Եէթմիշ պէշ գատար Սօպրանիեէ մէճլիսինէ պիր լայիհա թագտիմ էտէրէք պէրայի իգթիսատ Պուլկարիսթան միւթեարրըֆլըգլարընըն թէտիեէ թէնզիլինի թալեպ իթմիշլէր սիր։

— Թիւճճարատէն Ռուբէն Մաղաքեանընն ճէլլան նամ մաղազասը տիւն ագշամ սաաթ 10 բատտէլերինտէ թիճճարէթ մահքէմէսի մէմուրիյի մարիֆէթիյլէ թանթը թէմիսէ ալընմըշդըր։

Մէսմուաթա նէզարէն մէրգում Ռուբէն 3—4000 լիրա սէրը իւլ իֆլաս էթմիշ սիր։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

Զ Ի Ն

ԲԱՐԻԶ, 1 մայիս.— Զինատէն կէլէն թէլէկրաֆնամէլերատ. Ալամանեանընն Բանթօն էյալէթինտէ էրազի իսթիմլաք իթմէք զարէրինտէ պուլունսընը պէյան օլունուեօր։

ԲԱՐԻԶ, 1.— Զինատէն ալընան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ Ֆրանսըզ ատքերի գումանտանը Վօիյրօն, Թիէն-Զինէ ազիմէթ իթմիշ վէ ատաքիրի միւթեթֆիգանընն թաղըլաճաղը մուամէլատընընն իճրասը իչիւն օրատա իգամէթ իտէճէյլի գարարլաշընընը սրմըշ սըր։

ԲԱՐԻԶ, 1.— Բէքինատէն խապէր վէրիլտիյինէ կէօրէ Ֆրանսա ատքերի գումանտանը Ժէնէրալ Վօիյրօն Ֆրանսըզ ատքերինին տաղրտըլմասը մուամէլէսինի իճրա իթմէք իւզրէ Բէքինատէն Թիէն-Զինէ ազիմէթ իթմիշ սիր։

Թ Ր Ա Ն Ս Վ Ա Լ

ՔՐԱՏՕՒ, 1.— Իսմիտ-Պրուսու միւսթէսկիլեաթընընն մէրքէզինտէ պուլընան պիր գաչ եիւզ Պօէրլերի թանթը մուհասրէյէ ալմագ իւզրէ թէտապիրի լազըմէ իթթիխաղ օլընընը սրը։ Ինկիլիզլեր իլէ Պօէրլեր արտընտա իքի մուհարէպէ զուհուր իթմիշ սիր։ Պօէրլեր զայիֆէթ սիւչար օլարագ կէրի սէօնմիշլէր սիր, հէր կիւն խաֆիֆ միւսատէմլէր վուգուա կէլմէքտէ սիր։

ԼՕՆՏՐԱ, 1.— Լորտ Քիչնէր թարաֆընտան Բրէթօրիատան իչար օլունսընընա կէօրէ ժէնէրալ Կրէնֆէլ Հալապարկ ճիվարընտա Պօէրլեր իւզրէնէ հիւճիւմ իթմիշ սիր, Պօէրլեր մէզքուր չէհիրտէ պիր մէվզը թուսմըշլար իքէն Ինկիլիզլեր Պօէրլերին Լօնկ-Թօմ տէնիլէն մէչհուր թօրլարընը հավայա ուշուրարգլարընտան կէրի սէօնմիշլէ մէճպուր օլան Պօէրլատէն 12 քիլի էսիր խիլմիշ սիր։ տիկէր Ինկիլիզ պէօլիսլերի տախի Պօէրլեր իլէ մուհարէպէյէ թուսմուշ մուշլար սըր։ Ինկիլիզլեր թարաֆընտան պիր չօգ Պօէր էսիր խիլմիշ վէ քիւսկիյէթլի միհիմմաթ զապթ օլընմըշ սըր, Ինկիլիզլերին զայիֆէթը 4 մագթուլ, 7 մէճբուհտան իպարէթ սիր։

ԻՍՄԱՒԻԼԻՅԷ 1 մայիս.— Ապրիլին 21ինտէն 30ընա գատար Սիվէյէշ գանալընտան 114 սէֆինէ միւրուր իսէրէք պու եիւզտէն վուգու պուլան հասրլարթ 3,010,000 ֆրանգա պալիզ օլմուշ սըր։

ԲԷԹՐՍՊՈՒՐԳ 1 մայիս.— Բուսիա Ալէքսանիտրընն կէօմրիւք ըզլուսմընը արթըրտրզընտան խօչկուտ օլմայրպ, պլունա գարշը Բուսիատա մուգիմ Ալէքսան թէպասընը պիր վէրկիյէ թապլ իթմէք սուրէթի իլէ մուգապէլէի պիրմիպ իճրա իզլէնէք իմիշ։

ՊԷՐԼԻՆ 1 մայիս.— Սէֆանիատա պուհրանը սիյասի կիթթիքէնէ չիտտէթլէնմէքտէ սիր։ Թէպէտտիւլաթը միւհիմմէ իճրասընա ինթիզար օլունույօր Մ, Հէրպէրթ Պիզմարգ պաշ վէքիլ գօնթ Պիւլօֆքն Ռէրինէ կէչմէք արզուսընտա պուլունդյօր իմիշ։

ԲԱՐԻԶ 1 Մայիս.— Մայիսին պիրինճի կիճնին իճրասը միւթատ օլան չէնլիքլէր Ֆրանսանընն հէր թարաֆընտան իճրա օլունարագ իսիմատ պուլմըշդըր։ Բարիզտէ միւթէմէքլին էճնէպիլէր Բարիզ ճիվարընտա պիր օրմանատա պիր չէնլիք թէրթիպ իտէճէքլէր սիր։

ՊԷՐԼԻՆ, Մայիս 1.— Բուս մալիյէ նէզարէթի իլէ մինասիպէթէ պուլունան չէհրիմիզ մէսաֆիլի ալիյէսինտէ Բուսիա թարաֆընտան ագա օլունճաղը իչիսկէն իքի խիթգրաֆը ագտրնա տայիր հիչ պիր խապէր օլմատըդը պէյան օլունուեօր։

ԲԵԹՐՍՊՈՒՐԳ, 1 Մայիս.— Նովոյէ Վրէմա զազէթասը Մ. Տէլդաեէնին աղիմէթինատէն պահա էտէրէք Նազրը մուամիլէյինին Բէթրապուրգա վագը օլան զիյարէթինին Ֆրանսա իլէ Բուսիա միւնասիպաթը հագգընտա քսուի թէֆսիրաթ պիւսպիթիւն իզալէ իսթէյինի վէ Բուսիա փէլ Ֆրանսա արասընտագի իթթիֆագընն եուղընըզ սիյասի տէյիլ իգթիսատը էտասէր իւզրէնէ միւպթէնի օլտուղընը պէյան իսիյօր։

ԿԷՃԷՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

ՊԷՐԼԻՆ 2 մայիս.— Մարէշալ Վալտերզէ իսթիհքամաթընն հէմմինէ գատար Թիէն-Զինէ 6000 մուհաֆըզ պըրագէրմասը թէքրիճինէ պուլընսընը պա թէլէկրաֆ իշար իսիյօր։

ԲԱՐԻԶ 2 մայիս.— Ճէզաիրատէն իշար օլընսընընա նազարէն իթթիխաղ խիլէն թէտապիրի չէսիտէ սահէսինտէ չէհր սիւքինէթի իչինտէ պուլընդյօրմը։ Հէր պէրլիւ իճիմա մէն իսիլմիշսիր։

ԼՕՆՏՐԱ 2 մայիս.— Լորտ Քիչնէր հարպկէ նէզարէթինէ քէշիտէ էյլէտիի պիր թէլէկրաֆնամէյէ ժէնէրալ Կրէնֆէլինի Պէրլիւթի 58 Պօէրլեր իւզրէնէ հիւճիւմ իսէրէք 10 քիլի էսիր իթթիկինի էշար խիլմիշ սիր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսկ. Ռում սիւն ագշ. գար.	27—05
» » » էն եիւքսէք	27—07½
» » » էն աշաղը	26—24½
Ռումէլի շըմէնտ. ագշամ գէնտ.	116—25
» » էն եիւքսէք	116—62
» » էն աշաղը	114—75

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Բէյի ագսիօնը Օգ. լիր.	14—10
Սիկարէթ Ա.	—94
» Բ.	—55
Թրամվայ	6—32
Ժուխսանս	1—95
Օսլիկսիօն Թրամվայ	478—
Ասիբանս	4—20
Գրէսի ժէնէրալ	1—05
Սօսիէթէ Օթօման Ինկ. լիր.	0—14
Լօրիօմ	82—
Պանգ Նասիօնալ տը Կրէս	402—
Թրանսվասալ	89—
Բրիսթըմ Թանվիլաթը	473—
Գրէսի Ֆոնսիէ Էժիպսիէն	260—
Անատօլը շըմ. ագսիօնը	10—20

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ. տան	ղշ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108—11
Մէթալիք	99—10
Ինկիլիզ լիրասը	110—07
Ֆրանսըզ ալթընը	87—18
Բօլ	89—20
Գրէմից ալթընը	51—06
Գարպօն գայմէսի	8—65

ԳԱՄՊՅԱՕ

Լօնտրա	109—05
Բարիզ 3 այ վատէլի	23—02½
Ֆիորէն Մանտա	18—54
Վիէննա չէքի (գուլտան)	21—87

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 1 մայիս

Ինկ. Հանմը Ինկ. լիրասը	—
Օսմ. Հանմը ագշըսը	—
» » գաբանսը	—
» » » Բ	—
» » » Գ	—
Օսմանլը Պանգասը	—
Մըսըր տուլ. մութթահրտէ	—
Պուլկար իսթիգրազը	—
Գոմսիօ Բարիզ 3 այ վատէ	—

Բարիզ 1 մայիս

Ֆրանս. էսհ. 3% Ֆր.	101—47
» » 4½%	103—
Եէնի Օսմ. Հանմը ագշըսը	24—85
» » » գաբանսը	24—85

Միւսլաման էլէ

Ռումէլի շըմէնտըֆէրի	116—50
Օսմանլը Բէյժիսի Հանմը	326—
» Պանգասը	554—
Դրէսի Լիոնէ	1051—
Իթթիֆիա Հանմը	96—50
Բռաիսիթէ Թիւրք	499—
Օսմանիյէ	468—
Տուան Օթօման	526—
Սալանիսօլ	93—05
Թրանսվալ	91—
Գոմսիօ 3 այ վատէ	25—65
Դրէսի Ֆոնսիէ Էժիպսիէն	270—50

Վիէննա 1 մայիս

Լօնտրա իւզրէնէ գամպիօ	240—30
Բանգէլի շըմէնտրֆէրի ֆր.	110—20
Օսմանլը Բէյժի ագսիօնը	296—50

Պէրլին 1 մայիս

Ռումէլի շըմէնտրֆ. (մարգ)	114—40
Լօնտրա իւզրէնէ գամպիօ	24—30
Ռուպլը	216—50

Պրիւքսէլ 1 մայիս

Ռումէլի շըմէնտրֆէրի	116—
Բանկ Օթօման	24—35

ԲԱՐԻԶ ԹԷԼԷԿՐԱՖ ՊՕՐՍԱՍԸ

30 ապրիլ 1901

Ֆրանսըզ էսհամը	101·55
Բէյժի	327
Դենսօլիտ ս.	25·35
Շըմէնտրֆէր	117·75
Պանգ. Օթօման	557
Թրանսվալ	92·75

Զափազանց կը վախնար որ ինքզինքը նոր բժիշկի մը ցուցնելով, ուրիշ մէկ հիւանդութիւնը երեւան կ'ելնէր և այս պատճառաւ Պառոնին և Ժաննին կողմէ եղած ամէն առաջարկ, խնդրանք յամառ ընդդիմութեամբ մը կը մերժէր։

Ամէն ժամանակ իր հիւանդութեան վրայ կը խօսէր։ Երկու խօսքին մէկը իր սրտին ընդլայնումն էր և այնքան յաճախակի կը կրկնէր իր հիւանդութեան այս բանաձեւը որ իրէն այնպէս մը կը թուէր թէ այդ ախտը միայն իր անձին յատուկ էր և այդ հիւանդութեան անունը մի միայն իրէն կը պատկանէր, ճի՛շդ անձնական սեպհականութիւն մը պէս, որուն վրայ ոչ ոք կրնայ իրաւունք ունենալ։

Պառոնը կ'ըսէր «կնոջս սրտին հիւանդութիւնը» և Ժաննն ալ «մօրս սրտին հիւանդութիւնը», իրը թէ՝ «մայրիկիս շրջագծասը, կնկանս գլխարկը, ամուսնիս հովանոցը» ըսած ըլլային։

Երիտասարդ եղած ատենը դիւթիլու չափ գեղեցիկ և եղջիւր պէս բարակ է եղեր։

Կայսրութեան գրեթէ՝ բոլոր սպայներուն բազկացը մէջ տարիներով վայ պահելէն վերջ, ինքզինքը, սրտով մտքով, վէպերուն էր տուեր։

Մեր Պառոնուհին՝ քանի լանքին կուտար, իր հոգին այնքան աւելի բանաստեղծական հովեր կ'առնէր։ և Աբբ՝ արտասուց դիրութիւն մը, իր յաղթ իրանը թիկնաթոռի մը վրայ քանց իր միտքը, երեւակայութիւնը, թափառիլ առնելով, սկսաւ թափառիլ դորովալից յիշատակներու և սիրասուն պատահարներու շուրջ բոլորը որոնց հերոսուհին եղած ըլլալը պատմ մը կը համարէր։

Այդ անցեալ միջադէպներուն մէջէն էն աւելի սրտին խօսողները միշտ իր երազներուն մէջ բերել կուտար, ճի՛շտ նուագի տուրի մը պէսորուն զապտակը մի՛շտ լարելով միւնոյն եղանակը կը կրկնէ անվերջ։—Ամէն սէրէ, դորով է, յիշատակէ ճառող վիպասանութիւն, բօթ բօթ եղած դարտեւանութիւններուն եղերքները կը թրջէր ու սիսկռի պէս կլորիկ կաթիլներ աչքերէն դուրս կը պոռթկացնէր։ Սրտին ճեւը առնելու համար Պէռանժէի մէկ քանի վիշտ և սէր բուրող երգերը բարձրաձայն կ'արտասանէր։

Ցաճախ, ժամերով, նստած տեղը գամուած կը մնար, երազներու մէջ խորասուզուած։

[Շարունակելի]

ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ԱԼ ՄԵՐԱՆԱԼ ԶԻԿԱՅ

Դ.

Բայց այս անհերքելի ու ապացուցուած իրողութեան առջև կանգ առնե՞լ պէտք էր. միթէ՞ մինչև ցարդ հրնարուած գիւտերէն, գտնուած միջոցներէն կարելի չէր օգտուիլ և գիւտութեան զօրութեամբ միջամտել մեր և մեր սիրելիս ախոյանը եղող բջիջներուն մէջ ծագած մահաբեր պայքարին. եթէ այդ միջոցները գտնուէին, և եթէ այդ անկարելիութեան գոյութիւնը մեզ ստիպէին վերցուէր, խնդիրն ալ լուծուած կ'ըլլար. և թէպէտև այդ ներքին պայքարը, այդ բջիջային ճակատամարտը դարձեալ պիտի շարունակուի մեկ կողմէն քանի որ մեռնիլը ծնելուն անխուսափելի հետևանքն է, բայց այս անգամ, վերոյիշեալ պայմաններով, այդ կռիւը, շարունական ու միանգամայն հաւասար եղած պիտի ըլլար. մեր և մեր թշնամի բջիջներուն մէջտեղ գրտնուած հաւասարակշռութիւնը, ալ ևս այս վերջիններուն ի նպաստ չպիտի խզուէր . . . և հետևաբար ծերութեան արդիւնքը եղող այդասերումն ու ծերութիւնը, միւս բառով վատաժութիւնը վերանորոգուած պիտի ըլլայ ու այսպէսով ըսել չենք ուզեր թէ՝ երկրային անմահութիւն մը պիտի վայելենք այլ գէթ զառամել, ուժասպառ կորաքամակ ծերունիներ ա՛լ չպիտի ունենանք։

Սէքը լո՛յս մեր խոցածներուն։ Ոմանք միտքէն կ'անցներ թէ գիտութիւնը մահանան սահմաններուն մէջ իսկ ոսնձգութիւններ պիտի ընէ եղեր և հիւանդութեամբ տառապող մարդկութեան օր մը պիտի ըսէ եղեր թէ՝ «ուրեսուն, ինսուն տարեկան ա՛լ ըլլաս մի վախնար, դարձեալ երիտասարդական աշխոյժդ պիտի վերտանաս։ Ահա այս քաղցեալ նպատակին ուղղեց, Բռօֆէսօր Մէչնիքօֆ, իր գիտական խուզարկութիւններն ու զննութիւնները։

Եթէ մեր բջիջներուն օգնական զօրք ղրկելու ծրագիրը անգործադրելի կը նկատուէր, միւս կողմէ ուրս մեծանուն գիտունը իսկոյն նշմարեց թէ միքրոպային ընութիւն ունեցող բջիջները չուզելու և կամ զանոնք տկարացնել դործը կարելիութեան սահմանին մէջ կը գտնուէր. ահա այսպէս, այսօր արեան կարմիր բջիջները, այսինքն կարմիր գնդիկները ոչնչացնելու, անհետացնելու միջոցը գտնուած է. որ է չիճուկը (սէրում) այն կենդանիներուն որոնք մէկ քանի անգամ անասնական տարբեր տեսակներու պատկանող կենդանիներու արիւնը ընդունած են. օրինակի համար, փորձով դիտուած է թէ մէկ քանի անգամ սագի արիւնով ներարկումներ ստացող հնդկախոզերու արիւնային չիճուկը այդ ընտանի թռչունին արեան կարմիր գնդիկները փճացնելու յատկութիւնը ունի։ Ըսել է այս կարեւոր խնդիրը, Բռօֆ. Մէչնիքօֆի մատդրածը, կրնայ այլ ևս լուծուած նկատուիլ, քանի որ կ'իրկին թեւը անգամ մը ձեռք անցուցինք. արեան կարմիր գնդիկները ոչնչացնող չիճուկը գտնելէնէս վերջ, ալ դիւրին չէ ամէն տեսակ բջիջներու և ի մասնաւորի մարդկային ծերութիւնը, զառամեալ և վատաշխ վիճակը յառաջ բերող միքրոպային բջիջներուն չիճուկը—տեսակ մը դեղթափ—գտնելն ու պատրաստելն։ Եւ ինչպէս գիտութիւնը 15-20 տարիէ ի վեր, բազմաղան մահացու ախտերու սուերիչ ընթացքը կասեցնելու համար, առանց պատճառ եղող ստահակ մանրէներու լեգէոնները հետ կոտրք կոտրքի կը մարանի և վերջի վերջոյ յաղթանակը կը խլէ չնորհիւ իր կատարելագործեալ զէնքերուն, իր պատրաստած ազդու չիճուկներուն, սպնպէս ալ գիտութիւնը ու գիտունը պիտի կրնան իր այդ զէնքերը դարձնել մեր կեանքին վերջալոյսը խռովող, այդ մանրադիտական որկրամոլ արարածներուն դէմ. և ինչպէս ըսինք դարձեալ կը կրկնենք թէ այս եղանակ կաս կարելի պիտի ըլլայ ծերութեան յաւաղ բերած հիւծումին ու ծերութիւնն առաջքը առնել և ոչ թէ Մաթուսա ապրելի նման կրճատեալ կեանք մը ունենալ և մահը որ բնական օրէնք մըն է, ինչպէս ծնելը, սնանիլը ու արտադրելը, ըստ Տօքթ. Մէչնիքօֆի պիտի լմնի նուազ դժարի ու անգութ և ծերութիւնն ալ իր այժմու կացութենէն շատ աւելի տանելի ու հանգուրժելի պիտի ըլլայ։

Մը, ինչ երանութիւն, ա՛ս ինչ երջանկութիւն, մեռնիլ, առանց ծերութեան, աչխարհէն մեկնիլ առանց ուժաթափ, խեղացնոր ըլլալու ու հրաչ գրկել առանց կաղմալուծեալ ըլլալու, չիտակը անսգիւտ վիճակ, առէք ձեզի գարկզրկի հրաչք մը և այս տեսակէտով ռուս գիտունը հրաչագործ կոչուելու չէ՞ արժանի։ Երբ Բռօֆ. Մէչնիքօֆ վերջնական յաղողութիւնը ձեռք բերէ, չէ՞ յուսար որ աչկերտը, վարպետը—Բասդէօռը—գերազանցած լինի։ Կարծեմ չափազանցած չենք ըլլար եթէ ըսենք թէ այս վերջին տարիներուն մէջ գիտութեան էն հիասքանչ ու խոստմնալից գիւտերէն մին եղող, չիճուկը, սկսած է համայնաբոյժ դեղ ու գարմանը լմնել հեծող, ցաւոտ մարդկութեան որուն կ'ն սիտաժէտ մէկ վիճակին— ծերութեան — համար արդէն այս պահուս դարավերջիկ գիտութեան օրօրանը եղող, Բասթէօռի մեծահամբաւ հաստատութեան մէջ փնտռուելու, հնարուելու վրայ են, այնպիսի չիճուկներ որոնք կարող պիտի լմնին մեր զանազան գործարանաց բջիջները պաշարանել, միքրոպային բջիջներու կողմէ եղած անակնկալ կամ ծրագրուած յարձակման մը դէմ, Բռօֆ. Մէչնիքօֆի մեր ներքին ամենակարեւոր գործարաններէն մին, լեարդը, պաշտպանման վիճակի մէջ դրած է արդէն. հնարելով այնպիսի չիճուկ մը որ առանց լեարդը կաղմակերպող բջիջներուն վնասելու, միքրոպային ամէն տեսակ արշաւախումբ եւ որ և է յարձակում անխափան պարտութեան կը մատնէ։

Գիտութեան այդ անձնուէր ծառան մչակին կը պարտինք նաև գիւտը այն չիճուկին որ աղդու թափ մը ընալով մեր մարթին բժիշկներուն, անոնց կուտայ՝ ա՛յն զօրութիւնը, կրնանալու դիմադրելու ա՛յն ուժը որուն չնորհիւ մեր մարթը դէմ կը դնէ քաղցկեղին (խանչոռ) անողորմ մանրէներուն։ Ա՛հա՛ այսպէս մինչև ցարդ միայն երկու զօրացուցիչ չիճուկ հնարուած ու պատրաստուած է, որոնցմէ մին ինչպէս վիշտաակեցնիչ, լեարդին, իսկ միւսը մարթին կը պատկանի։ Ի մի բան՝ ա՛հա՛ մեծանուն Ռուս գիտունին, բրօֆ. Մէչնիքօֆի մինչև ցարդ կատարած գիտական խուզարկութեանց բովանդակութիւնը և իր պրպտող, զննող հանճարին հարազատ արդիւնքը եղող, ինամով պատրաստուած ա՛դ չիճուկներն որ թէպէտ ստուար թիւ մը չեն կազմեր, բայց այսու հանդերձ բաստիերի պատուաբեր ու արժանավայել աշակերտին անդուլ ջանքերը, անձնուէր աշխատասիրութիւնը, ինչպէս նաև ալեզարա խուզարկումներն մեզի մեծ յոյս կուտան թէ՝ քիչ ատենէն մեր մարմնոյն մէջ անդամներն ու դործարանները ալ, հնարուելիք չիճուկներու շնորհիւ միքրոպային ընութիւն ունեցող այդ չարաճճի բնիկներու հարատարութեանց դէմ դնելով, այն ատեն այդ երևակայական և մարդուն ցնորքներէն մին եղող, Երիտասարդացնող էլիքսիրն իրականութիւն պիտի գտնէ, ծերութիւնը պիտի վերականգնէ ու կ'ազդուրէ, ու այսպէս առանց որ և է յոգնութիւն իմանալու խե՛ղճ ծերունին։ պիտի կրէ տարիներու ճնշիչ բեռը։

Ի՞նչպէս կը մարթինք որ, Բրօֆ. Մէչնիքօֆի գիւտերն յաղողութեամբ պատկուին և այսպէսով պէտք հէ՛ք, առառապեալ մարդուն վերջին օրերն լինի անդորր ու քաղցրկեցիկ։

Ղ. Պ.

ԳՐԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ

ԳԱՂՏՆԻՔ

«Բուն, քուն, դու միակ դարմանն ես սրտի վշտերուն...»

Ա.

Օրուան մէջ յուզման ժամեր, միտքս մտածումներով պաշարուած, դալկադեմ ճակատս խղկերու տակ քրքրուած, հոգիս ծանրակշիռ խորհրդներով կաշկանդուած, երեկոյն յոգնակոս շատ ու չկուգայ, ի զուր տեղ մութին մէջէն կը դիտեմ երկնքի մարգարտազարդ կամարը, լուսաւոր ճակտերը անհունութեան մէջ մարդարտի նման շարուած նետերու պէս սիրոս կը պատանդն. լուսինը իշխող մը անհունին, անչարժացեալ զառամեալ կնոջ մը նման չարաչար նայուածք մը կը ձգէ վրաս... և իբրովի կը հարցնեմ,

«Ա՜խ-ոՒ Տ՚ԿՆԷ ԸՆԴԵՐԷ ԻԵՂ...»

Բ.

Հոսը կը փչէ կ'անցնի մրմունջ մը փրսիալով ասուպին լուսինը կը ժպտունի, այդ անասնան և անծայրածիր ընութեան մէջ և մեկ ծաձկագէտը սխալանք մը կ'զգայ յանդիմանանն չանջնէն, հովէն ու զեփիւռէն և ծառերու տերևներն անոր խորհրդաւոր շնչմանէն սարսափած, ոժգունած գետին կ'ինան մարած կանթեղներու պէս, ալ աւելի անչնչոց դիակի մը պէս... և իբրովի կը հարցունեմ։

«Ո՞հ ինչ գեղեցկ գաղտնիք, խորհուրդ որ մեկ ցանկով կը կորնան ձառն ու տերեւը...»

Գ.

Հոս դարձեալ գաղտնիքներ, գաղտնիք, երկնքի գաղտնիք մարդն ալ գաղտնիք մէջն է, խորհրդաւոր մանրնկարագ մը. չեմ կրնար ըմբռնել թէ ինչ է մարդուն էութիւնը. կ'ուզեմ չը դիտել անհունը բայց դիտելու փափաքս ալ աւելի կը չափայ. կուզեմ ականջս հովին տալ լմնութեան գաղտնիքներէն քան մը հասկնալու համար անտաւելի գաղտնիք կը մրմնջէ. այլևս կը յուսահատիմ երկինքէն ու գաղտնիքէն, կը լքեմ հովն ու լուսնակը որ զիս կը հարկեն ու կը մաչեն... և իբրովի կը հարցունեմ

«Ո՞հ ինչպէս պիտի ըլլայ լուսնեակ բեղդ-ունեան պանդրեցեալ ինչ գաղտնիք...»

Դ.

Ճակատս խորհրդներու մէջ կը դալկանայ. կ'ուզեմ երկինքից ամպերը, սիրել հոն փուշ կը տեսնեմ, կ'ուզեմ ընութիւնը սիրել հոն՝ մաղձ կը գտնեմ, կ'ուզեմ անդորրը սիրել բայց ան ալ գոյութ չունի. չեմ սիրեր բայց ոչ ալ կատեմ, որովհետև կրեմ իբրովի...

«Ա՜խ-ոՒ-ՐԻՆ Ա ՐԻ ՀԵՐ ԱՅԷՆ ՅՈՒԷՐՅ ԲՂՈՒՈՒԹԻՆ...»

(Մելլոն դրեթիւ կորուսեալ)

Ե.

Խորհրդներէս սթափած կը դանամ ա՛ստեղ, միշտ գաղտնիք, դծրձեալ գնդանիք, գաղտնիք գաղտնիքներու կը նայողդեն. ուրն դեղ ուր, վարդին ոգի ստուն, բերեղանին տէջ դանդուն, քնարեան մէջ անդուրեալ մը սարսուռ, ջերմ պատասուց դեղ եթերեան մը ձէրտ ու մտայլ, և շուրջս ամէ ինչ դեմուներ, ընութեան անօրինակ արարածներ... ալ այն ատեն կը սեմ իբրովի...

«Տիեզերք Ատուածոյ մեկ ծաղուն է արդեօ՞ք...»

Զ.

Բո՜ւն, քո՜ւն դու միակ դարմանն ես սրտի վշտերուն, անկողնոյն մէջ մարդ անդորր է և խաղաղ, իսկ գեղեցիկը անդորրութեան ընդառաջը։

ՆՈՐԱՅՐ

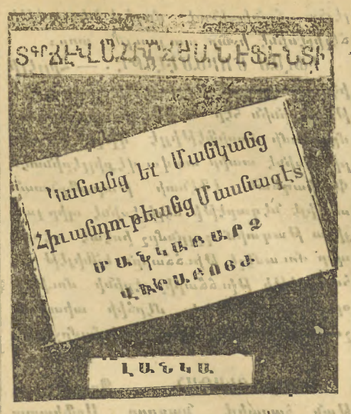

ԷԿԵՐ ԻՍԹԷՐՍԷՆԻՋ

Պիր գալ կիւն զարմանա՛ս ալի վէ եէնի պէլ սուազրդրնտան վէ անդն նէթայիջը վախիմէնտէն գուրթուլմագ. Էնտրա՝ը Ամոսն Դօլօրեան էֆ-ենին իմալ Էնէտիկի դրաստ Զիյատան գուլլանընդ։

Իչտոնէ մուալիճէ պիր չծդ հապիդ Տօդթօրլար թարաֆինտան ալիթիճիրուպէ մուհասէնամը քիւլլիէսինի թասիդ իմիշլէրտիր։

Էվրօբաբանդ կէլէն պու տիրլիւ իլաճլարդն հէբսինտէն տահա ապֆ թէնէ էսկերի վէ թաղէրլարդընտան, Մէճլիսը Թրպակիսէի Շահանէնին ըսկիաբը բէմամիլէնիկ նամ օրնաչ տուր։

Պիր գութուսը իսպաթա քնաֆիսիր։

Ուսմանի տէրսար՝ Ամմանդօլաս Ճրդ դաղ Օղլանտա Ասըր էճզանամէնի տիր։ Պաղէ Գարուսրնտա Գասապեան էֆֆէնտինին էճզա տէրսրնտա վէ պաշլրնա էճզանանէլերդէ տերօլարտա սարթարը։

Գուրթարը 15 գ. տուր։

Թաշրատան Թօքատ վէ բէրաքէնէ՝ սրբարը գասդալ օլունրսա՝ տիգդանի վէ սիրաթը միմքինէ էլէ կէօնտէքիր։ 20—3

Ս. Զ. Դ

Մեր յարգոյ աշխատակիցներէն կը խնդրուի սրպէգաղ բարեհաճին իրենց սորագրութիւնն որոշ կերպով դրել։

Անսորագիր յոդուածներդ չենք կրնար հրատարակել։

ՍԻՆԳԷՐ ԿԷՐԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ

ԶՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ

Լաւագոյն մեքենաներն են բովանդակ աշխարհի մէջ

ՍԻՆԳԷՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ իր հռչակաւոր մեքենանդէն մինչև ցարդ 18 միլիոն մեքենայ ծախած է։

ՍԻՆԳԷՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ զանազան արուեստանոցներու մէջ 400է աւելի չքաղցամ և պատուոյ մրցանակ ստացած է։

Սոյն անհուն յաջողութիւնը զուտ և ոչ մէկ ուրիշ ընկերութիւն կարողացած է ձեռք բերել, ՍԻՆԳԷՐ մեքենայից գերազանցութեան արդիւնքն է։

ԿԵՂԾԵՐԻՆ ԶՈՒՇԱՅԻՐ. Սինկէրի ճշմարիտ մեքենանները կը կրեն իրենց վրայ դիմացը գեղեցիկ յատկանիշը և կը ծանուցին միմիայն ի վաճառատան

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԳԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՋ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ, ՅՈՐՆԱՍՏԱՆԻ ԱՐՔԱՅԻՆ, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԻՇԽԱՆԻՆ ԱՆ.

Սրեւելքի համար ընդհանուր վարչութիւն, Բէյրութ, Գուէնթարաճի փողոցին անկիւնը գտնուած չէնքը։

Վաճառատուն՝ի Պոլիս { Բէգլա, Մեծ փողոց, Կալաթա Սէրայի Լիսէէն դիմաց։ Դալաթիա, Գարաքէօյ, թրամվէյի կայարանին դիմաց։ Պոլիս, Սուլթան Համամ և Սուլթան Պայազիտ։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՔ ԳԱՒԱՌԱՑ ԲՈԼՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒՆ ՄԻՋ

ՈՒԷՍԹԸՐՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՆԳ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ 1851ԻՆ

Հաւաքուած վճարներու գումարը	անգլ. ոսկի	6,000,000
Պատրաստ դրամ և տարեկան հասոյթ	» »	1,250,000
Վճարեալ դրամագլուխ	» »	410,000

Հրապարակիս ծանօթ ֆիրմա. և դերմ. ընկերութեանց վճարեալ դրամագլուխը 100,000 էն աւելի չէ։

ՈՒԷՍԹԸՐՆ ԸՆԿ.ը հրդեհի դէմ ամէն կարգի գործեր կ'ապահովագրէ Վնասները տեղւոյն վրայ և անմիջապէս կը հատուցանէ։

Տնօրէն Թուրքիոյ գործակալութեան. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Պոլիս, Պահէք Գարու, Անանիասի խան, թիւ 20, 21, 22։

Գաւառաց մէջ գործակիցներ և պատուաւոր գործակալութիւններ կը փնտռուին։

ՄԱՆՈԹ — Տեղւոյս էն ծանօթ ֆիրմա. եւ դերմ. ընկերութեանց պատրաստ դրամը՝ իրենց հասոյթին հետ բաղդատմամբ 100% էն աւելի չէ, մինչդեռ «Ուէսթըրն» ինը 125% է, ինչ որ գերազանց երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ իր մրցակիցներուն վրայ։

ԵՕԼՃՈՒՎԷ ԲՕՍՓԱՎԱՐՕՐԱՐԸ

Պու կիւն լրմնցրեցրնտան հարաբեթ խտէճէք վարօրնը իլէ սէվք օլունաճագ փոսթարար։

ԻՏԱԼԻԱ ՄԱՆԱՍՈՒՄԷ — Մուտանա (Պրուսա, Իզմէկէլ, Եէնիշէհիր), Կէմլիէ։

ՊՈՒԼԿԱՐ — Վառնա, Պուրկաղ։

ԲԱՆԹԱԼԷՈՆ — Կէլիպօլու, Գալէի Սուլթանիյէ, Միտիլլի, Իզմիր, Սաղէզ, Հանխա, Բէյտոս, Դանսիա։

ՏԷՐ և ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖԷԲԵԱՐ ԹԷՖԹԻՐԴԱՍԸ (8)

ՄԻԻՐԷՊՊԻՅԷ

I

Էֆէնտի պիր քէրրէ սիյահ պէյազ տրդրտէտիմի օ իչ կէյմիշ օլա... օ չէյէ «էֆէնտիմ պէյազ ամմա փէք տէ օ գատար պէմ պէյազ տէյիլ պիրազ սիյահրմիրաք կէօրիւնիր» «տէմէք պիլէ քիմսէնին հատաի տէյիլ, պու՝ ամէնիպ հալլէրի ագլընդն չօգ օլմասընտա՞ն մը, թաշընդրընտա՞ն մը, եահօտ օ գօճա գաֆատա հիչ պիր չէյ պուլունմասրընտա՞ն մը գօլայ գօլայ անլաչըլմայէճէք պիր մէսէլէ իտի, Տէրրի էֆէնտինին էվվէլէթի գարբսընտան պիր զէրզ իլէ պիր տէ օղլու օլմըշ իտի, գէրզն իտի Պէյահէթ օղլունդն իտի Շէմի իչթեպիրինճի գարբսընդն վէֆաթընտան սօնրա թութարզը պիր կէնճ օտալդգան Նէյահէթ հանըմ իլէ Վահիպ պէյ տիւնեաեէ կէլմիշ իտի։

Իլք գարբսընտան օլան իլք գէրզը Մէլահէթ հանըմ գոճաստա. 18 եաշընտա պուլունան պէօյիւք օղլու. կէճէլի կիւնտիզլիւ մէքթէպտէ պուլունտրընտան միւրէպպիյէ Անտէլ քիչիւք-լէրին եանի Նէյահէթ հանըմ իլէ Վահիպ պէյին թէրպիյէլերինէ ֆէզզէլատէ տիգաթ իտիյօր իտի. Տէրրի էֆէնտինին հէման ատէօրթ եէլլատարընտա տա պաղարընդն սիյմասը, գօճա գաֆասը, կէօզլէրի հէման պէնդէր կիպի իտի, պուտնարընդն հէրիսի տէ պապարընտան գօրգարլար իտի. պա խուսուս, չագա՝ չուլլագ պիրմէդ իտի չօճուգլարտան պիրինին, պըչագ չագը, գալէմթրաշ կիպի չէյլէր իլէ օմատրգլարընդն կէօրիւր կէօրմէդ տէրհալ օ քիսիճի չէյի չօճուղդն էլլէրինտէն բարմագլարընտան գան ագընճայա գատար չըղար, ամէէ իլէ օմաեանդն էլլինէ ամէէ սօգար իտի, էֆէնտի հէր նէ գատար չօճուգլարէ պու կիպի միճաղաթլարտա պուլունուր իտի իսկ տէ պէօյիւքլէրէ պու գատար իլէրիյէ վարամագ իտի Անտէլ տախի պու հալլերի կէօրտիւքճէ, էրբէքլէրտէն եալընդղ Տէրրի էֆէնտինին իտիրնի տէֆթէրինէ գայտ իմմէքտէն տիչարը թէրէտտիւտ օլմըշ իտի։ Պու տէրրի էֆէնտինին քէնտինտէն 18-20 եաշ գատար պիր քիչիւք պիրատէրի վար իտի պու. զամէէ «Ամուճա պէ» տերլէր իտի, պու սէպէպլէ Ամուճա պէյին ասբլ իտմի նէ օլսրղնը պիտիյէնէր փէք չօգ իտի. Ամուճա պէյին չէքլի, թէնասիպի էնտամը Տէրրի էֆէնտինին հէման այսի, քիչիւք պիր նազիրէյի ատէյիպի իտի։ Տէրրի էֆէնտի իլէ գամէթէճ 30 սամթիմլիք պիր նօգսան արալարընտաքի ֆարդը բէք օ գատար պէլլի իմմէդ իտի. լաքին սրբէնընն գամսրբը թօհամի պիր չէքլի վէրմէդ իտի վագա՝ գաֆանին ճէսամէթի, վէ սիյմալարը ևքթիկէրինէ բէք պէնդերլեր իտի, իսկ տէ ավալ ու թապիյաթլարը պիրպիրինինէ պիսպիսիթիւն ագսի իտի։

Ամուճա պէյ հէր հարաքեաթընտա պէօյիւք պիրատէրինին հալինի թագիտ եիմէլի քէնտինէ սէրմայէլի իմ ուրբֆան էտինտիյինտէն, Տէրրի մուգալիտին գամէն պիր աճիպէ օլմասընա նազարէն մուգալիտին ատէյիպլէրին ատէյիպի օլանդընա շիւպէ եօգ արը։

Պէօյիւք պիրատէրի Տէրրի թարամմուրիսէթլէրինտէ կէզիպ բարա գազանրքէն քիչիւքիւ Իսթանպօլտա հիսէպինէ տիչէն միյրասրն սօն լօգմասընա գատար եալամըշ չըգմըշ, չիմաի Տէրրի էֆէնտինին լուֆթի ու մէրհամէթինէ միհնթաճ գալմըշ. չարանչար կէլիպ պու հէրիֆին գանատարը պիրինտէ կիրմէքտէն պաշգա չգրէսի գալմամըշ օլսուղունտան, հէր էմրէ էյվալլահ տէմէք Ամուճա պէյ իչինի արթըդ պիր դարուբէթի հայաթ արբաղ ուրնա կէչմիշ իտի։ Պու մինասիպէթլէ Տէրրի էֆէնտինիդ Ամուճա պէյ իւգերինի օլան նիֆուզը պիրատէրի քէտէրլիք բէտերլիք տերէճէսինէ չրգմըշ. էօթէքինին խանէ տէրունինտէքի մէվզուի հայալեէթի իսէ, չօճուգլար իլէ ուչուգար պէնինտէ պիր ատի տէրեճէնէ թէնկզլիլ իմմիշ իտի։

Ամուճա պէյին պիր գաչ գարը աղարագ կէչինմէյիպ պօչամասը Տէրրի էֆէնտիյի չօգ խըրալանարմըշ իտի, պունդն իչինն զէվալը Ամուճա պէյ էպէտի պիր պէքարլըդա հիւքմ օլունմասընը մուճիպ օլմուշ իտի։

Իչթէ պու սէպէպլէ Անտէլին եալըյա կէլէրէ հէր քէտէն զիկատէ Ամուճա պէյին կէօզլէրինի գամաշտրրը իտի։

Գամպուրլաշմը վիճուտի պիր կիւզէլ գասդն թարաֆընտան սէվիմմէտինէ պիր մանի զանն իտէրքէն, Մատամազէլին օ տիւլիքարանէ պագընը՝ սէվտա վէ մուհապպէթ ադան կէօզլէրի պիր չէյլէր անլատրէօր իտի, էօնինէ աթրլան «Հօղթայա» ադրդ ադան խորագընդ պալըգար կիպի, Էրիլէ պիւրիւլէ գընդն էթրաֆընտա ատլաշարագ, գալպինտէ տիւրլէս կիւլէնճ իմմիտլէր, հալինէ ադընտագ պիր թագրմ չէյլէր բէյտա օլմադա պաչլատը։

Անտէլ Բարիզին բօմանճրլարընա պիրէ թաշ չըգարատան «Ասիկօլօկ» (Հոգևրան) եօզիւրլիւ վէ եա նօգսան պիր վիճուտտա վէֆթալը պիր գալպէ նատրէրն թէսատիֆ օլունանդրընը պիլտիյինտէն Ամուճանա գանանդը թագընճա իսթէսիյի թարաֆա կէճիրիւրլիւ կիտէճէյի, արթըգ հուլարը էլինտէ օլանաղինը բէք ալէա անմամը իտի։

Մատամազէլ Ամուճապէյէ գանպուրը իլէ միւթէնասիպ պիր «Լօգա» թէրթիպ իթիմքտէն սօնրա, իլանէտքի ուֆագ թէֆէք չէյլերէ տէպիր «Զարարի» հաղրլար։

Աչհը պաչը տուլմասրն. էյէր եագայանդրսա վայ հալինէ... Ատամ սէնտէ մագսէտի պալըգ ալը տէյիլ մի իմնէ նէ պիր գաչընը էյնկէլլէսինտէ նէ ճինտէն օլուրսա օլսուն... խօչունա կէլմէկէնէրի թէքրար սուհա ամմագ, էթի լաթիֆ, հալմի խաֆիֆ օլանլարը տա սալամուրա եաթրմագ քէնտի քէֆիֆինէ գալմըշ պիր չէյ տիր։

Տիւնեատա թօհաֆլարդն հիւմունէ խանէսի ատտա իմմէմինէ սէղա օլան օ կարագ պիրինճիլերի Ամուճա պէյ Խիրինճի Տէրրի, վէ իչինճիս տէ Մէլահէթի հանըմ տրը։

Մէլահէթին մանէաբը հէր նէ գատար կիւզէլ, հալիմ խուլլու, թաթլը թասիսանթը տիքէք իսկ տէ, հէր իմէր քէնտի սահիպէրինի պէհան իսէր զանն իսէնէր՝ Մէլահէթ հանըմը կէօրմէլի տիրլեր... իսմի՝ օ կիւզէլ ի՛սմի։ Մէլահէթ ֆագաթ գօճասը իչին պիր ֆէյզագէթ տիր... ինանան պու գատարը զէվզիկ իլէ պիրատէր կէրսրն «Մէլզահէթ» քէլիմէսինին պէօյլէ ֆէնա պիր սոգբէթտէ գուլլանարընտան մը, եօգսա օ պէտ պախի սատասրն հալինէ՞մի ճանկլարնա սէրյատագրընը թայինտէ միւթէնասիպ գալը... Մէլահէթի կէօրէնին «Ուզուն սէրվիլլէրոդն ուզանա տրը պոյը. ինձէ ֆիքանլարատան ինձճա պիր պոյը.» չարգընը խաթրընա կէլիր։

(Տէվամի)